

Orman ve Av

Yıl: 2012 / Mayıs - Haziran / Sayı: 3

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2012 | Mayıs - Haziran | Sayı: 3 | Cilt: 89 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
Fevzi KALELİ

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ**

EDİTÖR

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU

Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR

Doç. Dr. Oktay YILDIZ

Yrd. Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ

Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU

Dr. Metin KARADAĞ

Dr. Ufuk COŞGUN

Hüseyin AYTAÇ

Erdal ÖZÜDOĞRU

İlhan TAŞ

Hülya KILIÇ

Yasemen BİLGİLİ

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS

0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

bilgi@ormancilardernegi.org

BASKI

DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM

Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI

Rüknettin TEKDEMİR

Bir süredir inceleme ve araştırmalarda bulunmak için Amerika Birleşik Devletleri'ndeyim. Burada ilginç bulduğum bazı izlenimlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Oregon Eyaletinin Corvallis kentinde *Orgeon State University College of Forestry*'de çalışmalarımı sürdürüyorum. Odamın bulunduğu koridorda çerçeve içinde bir yazı var. Şöyle yazıyor: *The true way to save the forests is not to plant new ones, but to protect and rightly use those which are standing now. Gilford Pinchot.* Pinchot ABD'nin Orman Genel Müdürlüğü sayılabilecek US Forest Service'in ilk şefi yani Genel Müdürü. Diyor ki; *Ormanları korumanın doğru yolu yeni fidan dikmek değil, var olanları korumak ve doğru kullanmaktır.* Kapitalizmin anavatanı değilse bile şimdilerde lider ülkesi olan ABD'de ormanlara yönelik bu yaklaşım bizim muhafazakar kapitalistlerin örnek alması gereken bir yaklaşım. Bizim kapitalistler: *biz ormanları turizme, madene, enerji hatlarına, yerleşime tahsis ediyoruz ama şu kadar da fidan dikiyoruz* beyanları ağababaları tarafından çürütülmüş oluyor.

Bulduğum yerde dikkatimi çeken diğer bir nokta ise, tüm kapıların dışarıya doğru açıldığı. Tek bir tane içeriye açılan kapı görmedim. Düşününce nedenini anladım. Bir yangın, deprem ya da buna benzer bir felakette kapılar insanların kaçışına engel olmasın. Kapıların arkasında insanlar sıkışarak ölmesin. Şimdi bulunduğunuz binaların kapılarına bakın bakalım, içeriye mi açılıyor, dışarıya mı? Medeni olmak lüks binalarda oturmakla olmuyor. Medeniyet sistem demektir. Bu sistemi herkesin içselleştirdiği ve benimsediği, kimsenin arkadan dolanmak için yollar aramadığı yaşam tarzıdır medeni olmak. Şehir içinde saatte 30 km'den hızlı giden kimse görmedim. Gelişigüzel parkeden kimse yok. Çünkü kontrol var. Anında cezayı yapıyorlar. Orman köylüsü kavramı burada yok. Ama orman kentlisi var. İnsanlar ormanın içinde evler yapmışlar kendilerine. Bahçelerine diktikleri sebzeleri geyiklerden korumaya çalışıyorlar. Bazen kapılarına davetsiz misafirler "ayılar" geliyor. Tabi yerleştikleri orman alanı şahıslara ait. Kimse devlete ait ormanlara göz dikmiyor. Kapitalist deriz ama Oregon eyaletinde vergi diye bir şey yok. Vergi oranları sıfır. Belediye otobüsleri bedava. Kapitaliste bakar mısınız? Keşke bizimkiler de bunlar gibi kapitalist olabilseler. College of Forestry yani bizim orman fakültesi üniversitenin en gözde bölümü. Öğrenciler en çok bu fakülteyi tercih ediyorlar. Bunun nedenlerini de daha sonra paylaşacağım sizlerle.

Siz Türkiye'nin kavrucu sıcaklığında bunalırken gündüzleri ve geceleri serin Corvallis'ten selamlar.

İçindekiler

Editörden	1
Başyazı	2
Haberler	4
Talana sessiz kalmayız!	5
Yenice Ormanları Çalıştay	6
TOD Bilimsel Araştırma-Geliştirme Kolu toplantısı	7
Samsun'u dağdan gelen tsunami vurdu Muharrem ÖZKAN	7
Söyleşi-Dr. Murat ALAN	8
Sağlıklı yaşam merkezi-Şefik BİNGÖL	20
Türk Fındığı-Suat TOSUN	22
Doğa ve Kültür Dr. Cihan ERDÖNMEZ	26
Akdeniz Bölgesinin Akçaağaçları H. Cemal GÜLTEKİN	30
Yaban Keçisi Dr. N. Kaan ÖZKAZANÇ	34
TOD Onur Kurulu Yönetmeliği	38
OPÇOVAK Duyurusu	45
Babalar gününde veda-İyigün PULAT	46
Yitirdiklerimiz	49

Başyazı

Nisan ayının 2.haftası Yönetim Kurulu olarak görevi devralır almaz, birikmiş sorunları ve önümüzdeki süreçte yapacaklarımızı masaya yatırdık. Şube ve temsilciliklerimizin de görüşlerini almak suretiyle çalışma programımızı belirledik. 53. dönem görev yapan Marmara Şube Yönetim Kurulu ve temsilci arkadaşlarımıza özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ederiz. 54. dönem görev yapacak şube yönetim kurulları ve temsilci arkadaşlarımızla Türkiye Ormancılar Derneği'ni hep birlikte daha iyi yerlere taşımaya çalışacağız.

Hava sıcak, ülkenin gündemi sıcak, hızlı ve baş döndürücü gelişmeler yaşanıyor. Sanki bir şeyler birbirine özellikle karıştırılıyor ve Türk toplumunun kabul edemeyeceği ne varsa, kısa bir sürede, bir oldu bitti ile aradan çıkarılsın isteniyor. Bu durum hem ülke yönetiminde hem de ormanlarımızın ve doğal kaynaklarımızın yoğun kullanıma açılmasında da böyle... Yasalar birbiri ardı sıra baş döndürücü hızla çıkarılıyor. Sadece günü yaşayan, gelecekte biber, kurumsal ve ilkeli davranmaktan uzak, yapbozun kader olduğu bir yönetim anlayışı halkımıza dayatılıyor.

Genel bir bakıştan sonra başta ormanlarımız olmak üzere doğal ve kültürel kaynak değerlerimizin başına örülmeye çalışılan girişimlerden de bahsedecek olursak; 6292 sayılı, halk arasında 2B olarak bilinen, muhalefetin de nasıl bir gelişmeyle karşı karşıya olduğumuzu dikkate almadan destek olduğu yasa, 26.04.2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlandı. Bu yasa ormanlarımız üzerindeki sorunları bırakın çözme, görünür o ki daha da derinleştirecek.

Bu yasa kesinlikle Anayasamızın 169 ve 170. maddelerine aykırıdır. Sadece Anayasa Mahkemesi'ne 60 gün içinde götürme hakkı, ana muhalefet partisi CHP'ndeyken, 2B konusunda yanlış bir şekilde taahhüde girdiği için, bu durumu halka anlatamayacağı düşüncesiyle maalesef bu görevini de yerine getiremedi. Bu yüzden süreç içinde ortaya çıkacak ciddi olumsuzluklara da ortak oldu. Çünkü sorun 2B arazileri olmaktan çıktı ve orman sayılan yerlerde işgalcilerine satılabilecek hale getirildi. Kırmızı çizgimiz olarak kabul ettiğimiz 31.12.1981 tarihi, otomatik olarak günümüze çekildi. 6831 sayılı orman kanununun 2A maddesinin ucu açılarak kapsamı genişletildi. Artık çevre yararı, kamu güvenliği ve halk sağlığı adı altında her türlü ihtiyacınızı orman arazilerinden dilediğiniz biçimde karşılayabileceksiniz. Bundan sonra iktidar bir de Anayasamızdan ormanların korunması ve geliştirilmesini düzenleyen maddeleri çıkartabilirse, dikensiz gül bahçesine de kavuşmuş olacak. İktidar ormanları düzenlemek için yasalar çıkardığında, millet ormancılığına geçtiğinde, iki de bir önüne Anayasa dikiliyor. Hükümet; "yasaları Anayasaya uyduracağımıza, sadece yasalarla ve kanun hükmünde kararnamelemlerle ülkeyi idare edelim, gitsin" anlayışında.

Katılımcılıktan uzak bir şekilde hazırlanan Tabiat ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Yasa Tasarısı, TBMM Çevre ve Şehircilik Komisyonu'ndan geçti. Günümüze kadar gelen Milli Park ve benzeri korunan alanların ya içi boşaltılacak ya da ortadan kaldırılacak. Yasa taslağında korumaktan ziyade nasıl kullanabileceğiz kaygısının hakim olduğunu söyleyebiliriz. Yasanın çıkarılmasının temel gerekçelerinden birisi tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına hizmet eden çok sayıda hukuki ve idari düzenlemenin karmaşaya sebep olmasıydı; ancak Çevre Komisyonu'ndan geçen yeni düzenlemede de görüleceği üzere Orman ve Su İşleri, Çevre ve Şehircilik ile Kültür ve Turizm Bakanlıkları arasında parçalı bir yetki dağılımının olması, koruma değil de kullanma süzgecinden geçecek şekilde, son sözün, imar ve yapılaşma konusunun sahibi bakanlığa bırakılması da aynı karmaşanın daha da artarak devam edeceğini gösteriyor. Gelecek nesillere emanet bırakılması gereken fauna, flora ve habitatların koruma statüsüne kavuşturulması aşamasında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kullanma önceliği süzgecinden (HES, turizm yatırımı, maden ve taş ocakları..vb.) geçerse ve "benim için endemik tür ya da önemli bir habitat olmasından ziyade aldığım kullanma kararları geçerlidir"

derse, yasanın önemli çıkış gerekçelerinden olan Avrupa Birliği Habitat ve Kuş Direktiflerinden kaynaklanan yükümlülüklerini nasıl yerine getirebilecektir. Zaten bugün için ülkemizin %3'ü korunan alan statüsüne sahip iken ve kağıt üzerinde kalan bir koruma hüküm sürerken, Yeniden Değerlendirme adı altında daha önce ilan edilmiş korunan alanların sınırlarını daraltabilecek hatta korunan alanı bile ortadan kaldıracaktır. Ekolojik etki değerlendirmesi olumsuz çıksa bile plan ve proje yapılabilir. Aynı zamanda mutlak koruma bölgelerinde insan faaliyetlerine izin verebilen, özel korunması gereken türlerin yok edilmesi aşamasına kadar sabır gösterebilen, koruma-kullanma dengesini kullanma dengesizliği olarak algılayabilen, ulusal-mahalli kurulları ve bilim kurullarını dışlayabilen katılımcılıktan uzak bir yasanın neresi koruma yasasıdır Allah aşkına!

Şöyle filmi 10 yıl geriye sararsak AKP iktidarıyla başlayan orman teşkilatlarının mal varlıklarını özellikle hedef alan yıkıcı süreç, şahıslardan ibaret olmayıp tamamen AKP hükümetlerinin ortak bir politikasıdır. Orman teşkilatında çok önemli bir yere sahip olan taş binamızın elden çıkarılması ile başlayan, eğitim-sosyal tesislerimiz ve orman fidanlıklarının satışı ile devam eden süreç gazi yerleşkemizin de Başbakanlığa verilmesiyle başka bir anlam kazandı. İçimizdeki İrlandalılar sayesinde" Orman Teşkilatı" sürgüne gönderildi. Şimdi sarı öküzü nerede verdiğimiz sorusunu sormanın tam zamanı, bu gelişmelere çanak tutanların kendilerine defalarca bu soruyu sorması lazım, çünkü ormancılık camiası kendilerini asla affetmeyecek!

Türkiye Ormancılar Derneği olarak, 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na dayanarak Gazi Yerleşkesi ile ilgili Orman Genel Müdürlüğü'nden bilgi ve belge talebinde bulunduk. Gazi Yerleşkesinin Başbakanlığa devri 2007 yılından beri gündemde olan bir konuydu. Buna rağmen niçin orman teşkilatının kurumsal olarak birlikte çalışmasına olanak veren bir düzenleme 5 yıl gibi makul bir sürede yapılamadı. Madem yıkılacaktı, niçin Gazi Yerleşkesi'ndeki tüm binalar ciddi paralar harcanarak yenilendi. Bunların yasal yollardan hesabını soracağız. Şu anda orman teşkilatı sürgünde, çalışanlarda moral kalmadı. Bu tablonun mantıkla açıklanabilir yanı yok. Sanki bir suç işleme psikolojisinde davranan, yangından mal

kaçırıcısına işleyen bu sürecin de sonuna kadar takipçisi olmaya devam edeceğiz.

TOD'un merkez binasındaki aktivitelere hız verdik. Özellikle doğa yıkımlarına sebep olan ÇERNOBİL, HES ve KARADENİZ OTOYOLU'nu konu alan 3 film gösterimi Ankara Aktivisti Grubu ile birlikte gerçekleştirildi. Tabiat ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Yasa Tasarısı ve 6292 sayılı "Orman Köylülerinin Kalkınmasını Destekleme..." kanunu hakkında Halk TV'de Gündem Özel ve Halkın Gündemi programlarına II. Başkan A.Hüsrev ÖZKARA ve İzmir ilinin Bergama İlçesinde düzenlenen "ORMAN ve 2B Arazilerinin Satışı" konusunda yapılan toplantıya TOD Genel Başkanı Fevzi KALELİ ve II. Başkan A.Hüsrev ÖZKARA konuşmacı olarak katılarak dernek görüşlerimizi kamuoyu ile paylaştı. Çankaya Belediyesi ve TOD'un işbirliği ile gerçekleştirilen Bala-Karahasanlı köyündeki ağaçlandırma çalışmalarına katılım sağlandı. Karabük'ün Yenice ilçesinde «Yenice Ormanlarında Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi Çalıştayı» na Derneğimiz adına Yönetim Kurulu üyesi Dursun Kepenek ve Dr. Selim Kaplan katıldı. Önümüzdeki süreçte de Derneğimizin tanıtımı ve ormancılık konularında etkin bir şekilde kamuoyunda yer alması için demokratik kitle örgütleri, yerel yönetimler ve kamu kurum ve kuruluşları ile bu ilişkiler daha da geliştirilecektir.

Türkiye Ormancılar Derneği'ne bağlı olarak faaliyet gösteren şube ve temsilciliklerinin sorumlu olduğu iller yeniden düzenlenmiştir.

Genel kurul öncesinde söz verdiğimiz üzere, tesisleşme yönündeki ilk faaliyetimiz olarak, İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki TOD'un Marmara Şube'nin yeri satın alınmıştır. Tüm üyelerimize hayırlı olsun.

Yaz dönemine girmemize rağmen siz üyelerimizden aldığımız olumlu yöndeki katkılarınızla, sorunları birlikte aşma yönündeki çabalarımız artarak devam edecektir.

Saygılarımızla

Yönetim Kurulu

TOD Haberler

İzmir ilinin Bergama İlçesinde CHP'nin Düzenlediği Orman ve 2B Arazilerinin Satışı ve Sorunlarına Yönelik 18.06.2012 Tarihinde Yapılan Toplantıya TOD Başkanı Fevzi KALELİ ve İl. Başkanı A.Hüsrev ÖZKARA Konuşmacı Olarak Katıldılar ve 6292 Sayılı Yasa Hakkındaki Düşüncelerini Açıkladılar. TOD Onur Kurulu Başkanı Abdülkadir ÖZDEMİR ve Orman Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Kenan ÖZTAN da Toplantıya Katıldılar.

Modaretörlüğünü TOD İl. Başkanı A.Hüsrev ÖZKARA'nın yaptığı toplantıda Dernek başkanımız kısaca TOD hakkında bilgi verdikten sonra 2B sürecini ve Ormanlarımızı Koruyalım Birliği(OSB)'nin 2003 yılından beri süre gelen çalışmalarını anlattı. Genel olarak AKP'nin ormanlara kar edeceği yerler olarak baktığı, rant alanı olarak gördüğü,

orman köylülerinin sıkıntılarını görmezden geldiği, bu kanunun gerçek adının **“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı”** olduğu, kanunun özünde ise orman köylülerini kalkındırma olarak bahsedilse bile, ormanlarımızın geliştirilmesi ve orman köylüsünü kalkındırma ile bir alakası olmadığı, aksine elde edilecek gelirin ülkemizdeki cari açığın finansman kaynağı olarak görüldüğü, elde edilecek kaynağın %90'lık bölümünün tasarının amacı dışında kullanılması şeklinde bir düzenleme olduğunu hatırlattı. Oysa ki elde edilmesi düşünülen gelirin büyük kısmının kentsel dönüşüm projeleri için harcanacağı, aslında orman vasfını yitirmiş arazilerin kendi haline bırakılsa tabiat ananın orman varlığını bizlere tekrar iade edeceği, ne yazık ki on yıldır yürütülen politikalar ile orman köylüsünün tamamen mağdur edildiği anlatıldı. Orman köylüsünün ormana küstüğü ve göçe zorlandığı, son dönemlerde dikili satış ve hizmet alım yöntemleri ile taşeronlaştırılan ormancılık faaliyetlerinin yaygınlaşması, orman köylüsünü ekonomik olarak felç ettiği hatırlatıldı. Örgütsüz olan orman köylülerinin de sorunu genel olarak değerlendirme olanaklarından yoksun olduğu, ne yazık ki ülkemizde insan kaynaklarının hovardaca harcandığı, siyasi tercihlerle liyakat ve tecrübeye, beceriye bakılmaksızın yapılan atamalarla kurumlarda yönetim zafiyeti oluşmasına sebep olduğu ifade edildi. Toplantı konuşmacıların ardından katılımcıların sorularının cevaplanması ile devam etti.

Talana Sessiz Kalmayız!

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Sayı : 2.2.2/ 95

Konu : Bilgi ve Belge Edinme Talebi

11.06.2012 – Ankara

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE ANKARA

Anayasanın ve özel kanun hükümleri ışığında, aşağıdaki sorularımızın cevaplanması gereği doğmuştur:

1. Orman Genel Müdürlüğü Gazi Yerleşkesiyle ilgili olarak çeşitli tarihlerde, gerek milletvekillerinin soru önergelerine verilen cevaplarda, gerekse sivil toplum kuruluşlarının 4982 sayılı Kanun kapsamındaki bilgi taleplerine verilen cevaplarda; Atatürk Orman Çiftliğindeki gayrimenkullerinizin, Başbakanlığa veya Başbakanlığın istemi üzerine diğer kurum ve kuruluşlara devredilmesi yönünde herhangi bir işlem yapılmadığı bildirilmesine karşın; Gazi Yerleşkesinin, son dönemde peyderpey boşaltıldığı, kamuoyunca bilinen bir gerçektir. Bu çerçevede; Gazi Yerleşkesi, hangi kuruma devredilmiştir? Devire ait dokümanların birer suretinin Derneğimize gönderilmesini,
2. Gazi Yerleşkesinin, içerisinde yer alan hizmet binalarının tamamının yaklaşık 3 yıl önce tadilat gördüğü ve yenilendiği kamuoyunca bilinmektedir. Bu kapsamda yapılan yenilenme çalışmaları için ne kadar harcama yapılmıştır? Boşaltılan binalardaki kullanılabilir malzemeler (kapı, pencere, dolap vb.) nasıl değerlendirilmektedir?
3. Bilgi İşlem çalışmalarını yürütmek üzere tahsis edilen 5 no.lu bina basta olmak üzere Gazi Yerleşkesinde yer alan tüm binalarda yapılan BT teknik alt yapısı için ne kadar para harcanmıştır? Taşınan binalarda, bu alt yapının kullanılabilirliği söz konusu mudur?
4. Genel Müdürlüğünüzün ve Bölge Müdürlüğünüzün merkezi neresidir? Genel Müdürlüğünüz ve Ankara Orman Bölge Müdürlüğü, hali hazırda kaç adet binada ve hangi adreslerde hizmet vermektedir? Kaç adet bina kiralanmıştır? Kiralama bedelleri ne kadardır? Kiralamalara ilişkin sözleşmelerin birer suretinin Derneğimize gönderilmesini,
5. Gazi Yerleşkesinin bir parçası olan ve üzerinde lojmanların yer aldığı bölüm, hangi tarihte boşaltılacaktır? Halen lojmanlarda oturan personel için uygulanacak yol haritası nedir?
6. Genel Müdürlüğünüz için yeni bir yerleşke oluşturulması düşünülmekte midir? Düşünülmekte ise hangi zaman diliminde ve nerede oluşturulacaktır? Yerleşkede personeliniz için lojman ve diğer sosyal tesisler yer alacak mıdır?

Yukarıda belirtilen bilgi ve belge taleplerimizin, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 4, 5,11 ve 12 inci maddeleri ile Anayasanın 74 üncü maddesi uyarınca tarafımıza bilgi verilmesini arz ederiz.

Feriz KALELİ
Genel Başkan

Yenice Ormanlarında Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi Çalıştayı (Karabük- Yenice) 24-25 Mayıs 2012

Katılımcılar : Dursun KEPENEK, Dr.Selım KAPLAN

Türkiye'nin en önemli **blok ormanlarını** barındıran Yenice Ormanları, anıt ağaçları, doğal yaşlı ormanları, derin vadileri, akarsu ekosistemleri, barındırdığı yaban hayatı zenginliği ve tür çeşitliliğiyle Türkiye'nin dokuz orman sıcak noktasından biridir. Küre Dağları Milli Parkı'nda uygulanan Küresel Çevre Fonu (GEF) destekli "Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi"nin yaygınlaştırma alanlarından biri olan Yenice Ormanları, son dönemde yapılan uygulamalarla Türkiye'nin en önemli yürüyüş rotalarından biri haline gelmiştir.

Proje deneyimlerinin yaygınlaştırılması için yapılan aktivitelerinden biri olarak 24-25 Mayıs 2012 tarihlerinde Karabük'ün Yenice ilçesinde düzenlenen "Yenice Ormanları için Sürdürülebilir Turizm Geliştirme Çalıştayı"na Dernek Yönetim Kurulu Üyesi Dursun KEPENEK ve Dr. Selim KAPLAN katılmışlardır. Çalıştaya Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ile Orman Genel Müdürlüğü'nün merkezi ve taşra teşkilatından uzmanlar ve görevliler, "Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi" Yönetim Birimi, Karabük Üniversitesi, Yenice Kaymakamlığı ve Belediyesi ile sivil toplum kuruluşları temsilcileri, OR-KOOP temsilcisi ve yöredeki orman kooperatifleri başkan ve üyeleri olmak üzere toplam 34 kişi katıldı.

Yenice Ormanları'nda Küre Dağları Milli Parkı örneğinden yola çıkarak orman ekosistemlerinde sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için yol haritası hazırlamayı amaçlayan çalıştayda uzman sunumları yapıldı, bölgede sürdürülebilir turizm için güçlü ve zayıf yanlar belirlendi, etkin tartışmalarla eylemler listesi oluşturuldu ve arazi çalışması gerçekleştirildi.

Sonuçta, katılımcılar Yenice ilçesi ve ormanları için 25 yıllık vizyon oluşturdular: Bölgenin *"Orman bütünlüğü ve zenginliğinin korunduğu; yöre halkının yaşam kalitesinin arttığı; göçün azaldığı; işsizlik sorunu olmayan; altyapı eksiklikleri giderilmiş olan; örnek odun dışı orman ürün ve hizmet uygulamalarıyla ulusal ve uluslararası camiada tanınan bir bölge"* olması amaçlanıyor

Çalıştayın sonunda yöre halkına ek gelir getirebilecek sürdürülebilir turizm uygulamaları için Yenice Ormanları Sürdürülebilir Turizm Gelişme Stratejisi hazırlanması sürecinde öncelikli eylemler belirlendi ve yol haritası taslağı hazırlandı.

İKLİM İÇİN
3 KISA FİLM!

İklım için,
350
pedalla

23 HAZİRAN CUMARTESİ
16:00-19:00

İŞTE BÖYLE
HES KARŞITI DİRENİŞİN
VE LEYLA'NIN HİKAYESİ
Y:ÖZLEM SARIYILDIZ, OSMAN
ŞİŞMAN, 46 DK

ÇERNOBİL UNUTULMAYACAK
ÇERNOBİL'İN NÜKLEER
FELAKETİNDEN 25 YIL SONRA
ÇEKİLEN BİR BELGESEL
Y:ALAIN DE HALLEUX 55 DK

SON KUMSAL
KARADENİZ HALKININ, YOL
YAPMA BAHANESİYLE
DENİZİNDEN KOPARILMASININ
HİKAYESİ
Y: RÜYA ARZU KÖKSAL S:56 DK

350
WWW.İSANKARA.BLOGSPOT.COM

TUNA CADDESİ NO:5/8
KIZILAY - ANKARA
GÖSTERİM FİLMELERİ SAAT BAŞI BAŞLAYACAK OLUP,
ETKİNLİK 350 ANKARA VE TORMANCILAR DERNEĞİ
İŞBİRLİĞİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

TOD Bilimsel Araştırma ve Geliştirme Kolunun 1.Toplantısı, Prof. Dr. Tahsin AKALP, Prof. Dr. Sedat AYANOĞLU, Prof. Dr. Kenan OK, Prof. Dr. K.Hüseyin KOÇ, Prof. Dr. Alper H. ÇOLAK ve Prof. Dr. Ünal AKKEMİK'in katılımıyla İ.Ü.Orman Fakültesinde 30.05.2012 tarihinde TOD Yönetim Kurulu Üyesi Nihat ÖZ'ün başkanlığında gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda Kol Başkanlığı seçimi yapılmış, Kol Başkanı olarak Prof. Dr. Tahsin AKALP seçilmiştir. Ayrıca toplantıda,

1. Türkiye Ormancılar Derneği Bilimsel Araştırma ve Geliştirme Kolu Yönergesinin hazırlanmasına, ilkeleri ve görevlerinin belirlenmesine,
2. Faaliyetlerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için, ormancılık konularına göre "Çalışma Grupları" oluşturulmasına, karar verilmiştir.

Samsun'u Dağdan Gelen Tsunami Vurdu

Muharrem Özkan

İstiklal savaşımızın öncüsü, Karadeniz'in incisi Samsun, ünlü seyyah Evliya Çelebi'nin hatıralarında bağlık, bahçelik ve ormanlık olarak yer alır. Su toplama havzaları çok geniş olan Mert Irmağı ve Kürtün Çayı'nın tam ortasında yer alan bu güzel ve tarihi anlamı çok büyük şehri, sel ve su baskınlarından bu yörede çok hızlı büyüyen ve aşırı derecede kök ve gövde sürgünü vererek toprağı koruyan meşe baltalık ormanları korurdu. Ancak Türkiye'nin genelinde olduğu gibi Samsun'da da ormanlar aşırı ölçüde tahrip edilmekte, yok edilen orman alanları yerleşime açılmaktadır. İşte yaşanan felaketlerin nedeni tamamen bu zihniyettir.

Benim bildiğim ve benden yaşlıların söylediğine göre, Samsun'un doğusundan akan ve adeta şehri ikiye bölen Mert Irmağının yatağı 50 ile 70 metre genişlikten sanayi sitesi, iş merkezleri, yerleşim alanları ve son olarak da TOKİ evleri yapılarak 10-15 metreye kadar daraltıldığı gibi sele karşı da herhangi bir önlem alınmadan adeta felakete davetiye çıkarırcasına kullanıma açılmıştır. Bu büyük sorumsuzluğun baş mimarı Sayın Çevre ve Şehircilik bakanı "bu doğal felakette suçlu aranmamalıdır diyebilmektedir"

Hava-su-toprak doğamızın ve yaşamımızın temelidir. Bu varlıklar arasında hassas bir denge vardır ve bu dengeyi sağlayan ağaç ve ormanlardır. Denge bozulursa toprak ya su altında ya da susuz kalır. Her iki durumda da bütün ekosistem zarar görür. Sözü edilen denge aşırı ölçüde bozulmuştur. İşte sık sık yaşadığımız felaketlerin gerçek sebebi de budur.

Mert Irmağı ve Kürtün Çayı yatakları yerleşime açıldığı gibi, Anadolu'nun en büyük ırmakları olan Kızılırmak ve Yeşilırmak yatakları da bugün hızlı bir şekilde konut ve iş merkezleriyle işgal edilmiş durumdadır. Özellikle Yeşilırmak yatağında Samsun'dakinden daha ihtişamlı TOKİ evleri de iskâna açılmış durumdadır. Daha büyük felaketler yaşamadan sorumluluk makamında oturanların gerekli önlemi almaları gerekiyor.

Orman, toprağın karanlığından, gökyüzünün aydınlığına doğru yükseldikçe, dağda, bayırda, ovada ayrı renk, ayrı desen, ayrı güzellik veren; baharda, yazda, günde, kışta renkten renge değişen bin bir renkli, ahenkli çehresiyle dalıyla, yaprağıyla, meyvesiyle, gölgesiyle dünyamızı süsleyen tüm alemi besleyen ihtiyaç ve zevklerimize hitap eden bir varlık olduğu gibi manevi hayatımıza iştirak eden tek dost olduğunu bilelim, onu koruyarak sevelim.

Kişiyi mutlu kılan etkenler arasında ağaç, orman sevgisi, tabiat hayranlığı yer almadıkça ormanların gerçek emniyeti sağlanamaz. Anadolu'muz çölleşmekten, yerleşim alanlarımız sel baskınlarından kurtulamaz.

06/07/2012

Hüsrev ÖZKARA ile Söyleşi

Söyleşi: Dr. Murat ALAN

Bugün 27 Ekim 2011, Sayın Hüsrev Özkara ile bir söyleşi yapacağız. Bu söyleşi önerimizi kabul ettiği için kendisine teşekkür ediyorum. Sayın Özkara, Öncelikle hoş geldiniz! Bu söyleşi için tekrar teşekkür ediyorum. Söyleşimize şöyle başlamak istiyorum:

- Nerede doğdunuz? Orman Fakültesine kadar olan eğitim sürecinden bahsedebilir misiniz? Biraz kısa tutarsanız seviniriz. Çünkü sizinle daha çok önemli konularda konuşacağız.

- 1957 yılında Aydın ili Nazilli ilçesinde doğdum. İlkokulu ve ortaokulu Ankara'da Aydınlıkevler'de okudum. Daha sonra Aydınlıkevler Lisesini bitirdim. 1975 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesini kazandım. 1979 yılında Orman Fakültesinden mezun oldum ve bizim teşkilatın en önemli birimlerinden biri olan Orman Amenajmanı Dairesinde göreve başladım.

- İş hayatına geçmeden önce size bir soru sormak istiyorum. Orman Fakültesinde mesleki yaşamın üstesinden gelebilecek bir eğitim aldığınızı düşünüyor musunuz? Fakültedeki eğitim nasıldı?

- Orman Fakültesi tercihim tamamen tesadüf idi. Fakülteye başlamadan önce hayatı kentte geçmiş biri olmam nedeniyle ormanla ilgili mühendislik kolu hakkında herhangi bir bilgim yoktu. Karşı komşumuz Yılmaz Ekinci'nin orman mühendisi olması nedeniyle ilgi duydum. Gerçekten tesadüfen girmiş olmama rağmen mesleğimi çok seviyorum ve orman alanlarının ülkemiz için çok önemli olduğunu düşünüyorum. Biliyorsunuz, ülkemizin yaklaşık % 27'si ormanlarla kaplı. 21,2 milyon hektar orman alanına sahibiz. Bunu hor kullandığımızı düşünüyorum. Bizim başladığımız yıllarda iki Orman Fakültesi vardı. Birisi İstanbul Üniversitesinde, diğeri de Karadeniz Teknik Üniversitesindeydi. Bu fakültelerde, o günkü yılları göz önüne aldığımızda, bugünkü yeni açılanları gördükten sonra, eleştirirken biraz daha inşafı olmak istiyorum. Bugünkü koşullara göre, geçmişteki almış olduğumuz eğitimin daha iyi olduğunu düşünüyorum. Aldığımız eğitim yeterli miydi? Bu tartışma konusu. Ancak bugünle değerlendirdiğimizde, ciddi temel farklılıkların olduğu ve geçmişte almış olduğumuz eğitimin yine de başarılı bir eğitim olduğu kanısındayım. Ancak teoride öğrendiklerimizin pratikle örtüştüğünü pek söyleyemem, bir takım eksikliklerin olduğu belli. Bu

da doğal bir sonuç. Bence, bizim okuduğumuz yıllardan sonra orman fakülteleri aslında daha da gelişmeliydi. Bırakın gelişmeyi, duraklama dönemine, hatta gerileme dönemine girmiş ve üniversiteye giriş sınavında en düşük puan alan kişilerin tercih ettiği bölüm konumuna gelmiştir. Bugün Türkiye’de orman fakültesi sayısı 12’ye ulaşmıştır. Nicelik olarak büyüyor ama nitelik olarak gerileme süreci devam ediyor. Mezun olanlar maalesef alanlarında çalışma olanağı bulamıyorlar. Biliyorsunuz, ormanlarımızın % 99’u devlet ormanı. Bu nedenle, doğal olarak da ancak devlette iş bulabiliyorsunuz. Bunun dışında özel becerileriniz ya da birikiminiz varsa, özel sektörde çalışabiliyorsunuz. Bu nedenle mezun olanların çoğunun ilgisiz alanlarda çalıştıklarını dolayısıyla almış oldukları eğitimi, orman alanlarına aktaramadıklarını görüyoruz. Özellikle bu nokta dikkate alınarak, ormancılık eğitiminin ülkedeki ihtiyaca göre planlanması gerekmektedir. Dolayısıyla, bu açıdan bizim dönemimizdeki orman fakültelerinin eğitimi eleştirmenin de biraz haksızlık olduğunu düşünüyorum.

- Orman Fakültesini bitirdiniz, daha sonra ormancılık için önemli bir birim olan Amenajman Dairesinde göreve başladınız. Göreve ilk başladığınızda neler hissettiniz?

- O günün siyasi konjonktürü de biraz farklıydı ülkemizde. Özellikle toplumsal beklentiler bireysel beklentilerin çok üstündeydi. O günün koşulları içerisinde, ilk yıllarda mesleğimize çok yoğunlaştığımı söyleyemem. Daha sonraki süreçlerde, mesleğimizin ana birimlerinden olan amenajmanda iyi çalışmalar yaptığımızı ve özellikle mesleğimizi hem merkezde, hem de taşrada tanıma anlamında çeşitli fırsatlar yakaladığımızı söyleyebilirim. Daha sonra

hedefimiz ormanlar ve orman köylüsü oldu. O gün orman köylüsü ülke nüfusunun % 25’ini oluşturuyordu. Bugün bu oran % 10’a kadar düştü. Doğal olarak, mesleğimdeki onlu yıllarda, her yıl Türkiye’nin farklı doğal ve kültürel zenginliklerinin olduğu alanlarda çalışmak, ormanlarımız ve orman içi ve bitişiğinde çalışan köylüleri tanımak o alanlarla ilgili teknik çalışmalar yapmak, sonraki meslek yaşantımı çok olumlu etkilemiştir. Amenajman planı sadece orman envanterini içeren bir çalışma değildir. Aynı zamanda çevrenizi ve kırsaldaki sosyal ilişkileri değerlendirmeyi ve ülke gerçeklerini kavramayı sağlayan bir çalışmadır. Aslında kırsal alanlarda yaşayanların, özellikle orman köylülerinin çok zor koşullarda çalıştıklarını gördüm. Bugün için en yoğun göç alan yerlerin orman içi ve bitişiği köylerinin olması tesadüf değildir. Bu nedenle hem ormanları, hem de orman köylüsünü yakından tanıma imkanı bulduğum için o yılları çok önemsiyorum. Yaklaşık 13 yıl süreyle amenajmanda hem mühendis, hem de başmühendis olarak çalıştım. Bu alanda kazandığım birikimlerin daha sonra görev yaptığım Milli Parklar ve Av Yaban Hayatı ile ORKÖY birimlerindeki başarımda ciddi katkılar sağladığını söyleyebilirim. Ayrıca her yaz ayrı bir memleket köşesinde, amenajman heyetlerinde zor koşullar altında çalışma arkadaşlarımla ormanların planlanmasını gerçekleştirirken birbirimize olan ihtiyacın bilincinde yarattığımız o küçük dünyada her şeyi nasıl paylaştığımızı, her türlü zorluğun üstesinden hep birlikte nasıl geldiğimizi hiçbir zaman unutmadım.

- Buradan anlaşıyor ki, amenajmanda ormancılık anlamında oldukça iyi bir alt yapı oluşturmuşsunuz. 13 yıl az zaman değil. Özgeçmişinizden anlaşıldığı kadarıyla, mühendis, heyet başkanı olarak birçok seviyede çalışmışsınız. Daha sonra Milli Parklar, Av ve Yaban Hayatı Genel Müdürü de olduğunuzu göz önünde alarak, amenajmanın aslında biraz üretim tabanlı bir planlama olduğuna katılırmısınız? Amenajman ormancılığı yetiştiren iyi bir birim. Sizce amenajman daha iyi neler yapabilir diye baktığınızda neler söyleyebilirsiniz?

- Her iki birimde, hem uzun yıllar amenajmanda, hem de Milli Parklarda çalışmam nedeniyle, özellikle amenajmanda fonksiyonel planlamanın yetersiz olduğunu, uygulamanın şeklen gerçekleştiğini, yani işin ruhunun olmadığını, doğanın yenilenmesi süreçlerinin tesadüflere bırakıldığını ve ayrılmaya çalışılan fonksiyonlara ilişkin işletme sınıflarına da gereken itinanın gösterilmediğini düşünüyorum. Hani bir usta-çırak ilişkisi gibi bir alışkanlık vardır. Bu ilişkinin, doğru bir yol alabilmesi için, bu usta-çırak ilişkisinin devamlılığı gerekir. Bana göre en önemli kırılğan noktalardan bir tanesi, özellikle maaş ve sosyal olanakların yetersizliği nedeniyle, Ankara'daki Amenajman biriminin dağıtılması olmuştur. Bunun artı ve eksi yönleri vardır. O yönlerini de dikkate almakta yarar var diye düşünüyorum. Ama bir okul olma ve usta-çırak ilişkisi özelliğini hızla kaybetmiştir. Geçmişte en az 5-6 yıl çalışmış bir arkadaşın tecrübesiyle yürütülen heyet başkanlığı süreçleri, şimdi 1-2 yıl çalışmış insanlara dahi verilmeye başlanmıştır. Bir de bilgisayar düzeneği ortaya çıktığı için, verilerin bilgisayar düzeneğine girilmesiyle, bilgisayar size otomatik sonuçlar veriyor. Burada doğal olarak, bu süreci geçmişteki gibi yaşayamıyorsunuz. Her bir tablonun oluşması, aslında kendi içerisinde bir birikimi ifade eden süreçlerdir. Yani o tabloların 1'den 32'ye kadar yürütmesi, bilgisayar düzeneğinin dışında bir duyguyu içerir. Ben orada da bir zaafın olduğunu düşünüyorum.

-Teknoloji kullanılmalı belki ama bu işi yapanlar o süreci özümsemeli, kavramalı diyorsunuz.

- Ben neyin nereden geldiğinin bilinmesi gerektiğini düşünüyorum. Milli Parklar ve Av-

yaban Hayatı Genel Müdürlüğünde değişik görevlerde çalıştım. En son Genel Müdür olarak çalıştığım Milli Parklar ve Av-yaban Hayatındaki görevimde; amenajmandaki çalışma koşulları, usta-çırak ilişkisi, doğayı kavrama, kendimize bir misyoner görevi verme yaklaşımı ve ormancılığı daha yukarı noktalara taşıma sorumluluğunun büyük katkısını gördüm. Amenajmandaki birikimlerimi Milli Parklar Genel Müdürlüğünde çok rahat yansıtmaya olanağım oldu. Çünkü olaya daha makro düzeyde bakmanın ve onun derindeki sonuçlarını yakalamanın çok önemli olduğunu düşünüyorum.

- Ben konuyu biraz daha açmak istiyorum. Şu bilgiler de olsaydı, Milli Parklar için daha iyi olacaktı dediğiniz bilgileri amenajmandan buldunuz mu? Yani o yönde biraz koruma anlayışı, mesela muhafaza ormanları falan ayrılmış, o iyi bir anlayış ama, Milli Parklara yönelik envanter ya da onun ayrıca planlanmasını mı düşünüyorsunuz? Yani bunu amenajmandan beklemeli miyiz?

- Açıkçası çalışmalardaki hedef farklılığı bir takım sıkıntıları beraberinde getiriyor. Biliyorsunuz, biz araziye çıktığımızda amenajmanda yaş ve bonitet için bazı doneler alırsınız. Ağacın değişik çap ve boy özelliklerini dikkate alırsınız ve bunlardan yararlanarak envanter sonuçlarını ortaya çıkarırsınız. Şimdi bu çalışma ister istemez, Milli Park alanıyla ilgili çalışmalarla örtüşmüyor. Neden örtüşmüyor? Sizin birinci, ikinci, üçüncü ya da beşinci yaş sınıfı olarak değerlendirdiğiniz bir alanın Milli Parklar açısından hiçbir anlamı yok. Neden yok? Milli Parklarda doğal süreçlerdeki genç meşcereler, orta yaşlı meşcereler ve yaşlı meşcereler olarak değerlendirilmesi gerekiyor. Buradaki yaş sınırları, sizin yapmış olduğunuz planları aşan sınırlar. Aynı şey, tespit ettiğimiz boy ve çap değerleriyle de ilişkili. Aynı şey türlerle ilişkili. Yani sizin orada meşe, çam, iki kapalı ya da (b) çapında demeniz bir boyutuyla Milli Parkları ilgilendirir, ama başka bir boyutuyla hiç ilgilendirmez. Artı biliyorsunuz, bizde yaban hayatı sahaları var. Yaban hayatı sahaları için gelişmiş ülkelerde özellikle orman içinde belli alanlar boş bırakılır. Buralar hayvanların beslenmesi, barınması, büyümesi, gelişmesi ve üremesi amacıyla kullanılan alanlardır. Dolayısıyla elde edilen donelerin doğa koruma çalışmalarında

kullanılabilecek türde ve ayrıntıda olması lazım. Doğal yaşlı ormanlar, yaban hayatı, orman içi ve bitişindeki kullanım zonları ve sınırlı kullanım zonları ve mutlak koruma zonları amenajman haritalarında ve planın içeriğinde açık ifadesini bulmalı ve uygulanabilme özelliği olmalıdır. Eğer burada gereken çalışmalar planlarda yer alamazsa, burada göstermelik olarak “burası yaban hayatı koruma” ya da “geliştirme sahası” gibi sınırlarla geçirilecek olursa, istenilen sonucu elde etmek mümkün değildir. Ayrıca milli parklar ve doğa koruma alanları çok disiplinli bir çalışmayı zorunlu kılar. Sadece orman mühendisiyle milli parklarla ve yaban hayatı alanları ile ilgili görüş ve düşünce oluşturmanız mümkün değildir. Ancak şunu hiç unutmamalıyız ki orman fakültelerinden mezun olan meslektaşlarımızın 1900’lü yıllardan beri özellikle doğa koruma ve yaban hayatı konusundaki faaliyetleri nedeniyle, bu alandaki öncü rolünü doğal olarak ormancı meslektaşlarımız üstlenmiştir.

- Amenajmandaki bu değerlendirmeniz için teşekkür ederim. Özgeçmişinize baktığımızda Milli Parklara tayin olduğunuzu görüyoruz. Bu atamayla orada yapacağınız ilk çalışmalar başlamış oluyor. Neden amenajmandan Milli Parklara geçtiniz? Bu kararı almanızdaki sebep nedir?

- Amenajmanda, o günkü koşullarda en uzun süre çalışmış kişilerden birisiyim, 13 yıl amenajmanda çalıştıktan sonra, diğer alanları da tanımak, o alanlarla ilgili düşüncelerimi geliştirmek adına Milli Parklar ve Doğa Koruma, o zamanki adıyla Milli Parklar ve Av ve Yaban Hayatı Genel Müdürlüğünü tercih ettim. Yaban Hayatında Orman İçi Su Ürünleriyle ilgili Şube Müdürlüğünde bir yıl kadar çalıştım. Daha sonra Milli Parklar Şube Müdürlüğünde üç yıl çalıştıktan sonra Ormancılık Araştırma Enstitüsü Sosyal Ormancılık Bölüm Başkanlığını vekaleten yürüttüm. 1999 yılı Temmuz ayında MPMGM’de Genel Müdür olarak göreve başladım ve özellikle Milli Parklar Şube Müdürlüğünde kazandığım tecrübenin önemli olduğunu düşünüyorum. O süre zarfında Amerika’da, Güney Afrika’da ve İtalya’da bu konularda eğitim aldım.

- Milli Parklara geçmişsiniz. Bir yıl gibi kısa süre sonra sanıyorum Milli Parklar ve Av Yaban Hayatı Genel Müdürlüğünün önemli ve aktif

şubelerinden birisi olan Milli Parklar Şube Müdürlüğünde Şube Müdürü oluyorsunuz ve burada yaklaşık üç yıl koruma alanları, Milli Park felsefesi olarak yeni bir şeyler öğrenme, yeni şeyler keşfetme anlamında bir okul, bir süreç başlamış sizin için. Bu süreci biraz açabilir misiniz?

- Genel Müdürlükte Milli Parklar Şube Müdürü olarak göreve başladım. Bu arada şube müdürü olmadan önce, 1992 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdim. Milli Parklar Şubesi bana göre Genel Müdürlüğün bir numaralı şubesidir. Milli Parklar Şubesi ister istemez ilgimi çekti. Türkiye’de korunan alanların nerelerde ilan edilmesi gerektiği, ilan edilecek alanlarla ilgili ön etüdlerin yapılması ve değerlendirilmesi, bu konudaki çalışmaların diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkilendirilmesi ve gerekli izinlerin alınması, söz konusu alanın sınırlarının belirlenmesi ve ilan aşamasına kadar geçen süreç içerisinde yapılması gereken tüm işlemler konusundaki bütün bu bilgileri çalıştığım üç yılı aşkın sürede edindiğimi düşünüyorum. Bu alan benim yaşam felsefeme ve o güne kadarki meslekteki birikimlerime uygun bir alandı. Dolayısıyla, hızlı bir şekilde, severek, işin genel edebiyatının dışında, gerçekten *Türkiye’de koruma nedir, nasıl yapılmalıdır, hangi sorunları taşıyoruz, taşranın bizden beklentileri, halkın bizden beklentileri nelerdir?* Bunların üzerinde uzun süre kafa yorduğumu ve bu arada yine yurt dışında aldığım eğitimlerin de katkısıyla, ülkemdeki durumu ve süreci değerlendirdikçe, kendime özgü düşünce alt yapısının adım adım oluştuğunu düşünüyorum. Burada özellikle belirtmeden geçemeyeceğim Muzaffer Doğru ve rahmetli Uçkun Geray Hocamın benim yetişmemde çok büyük katkıları olduğunu söylemeliyim. Kendilerini saygıyla anıyorum. O zaman Milli Parklar Şube Müdürü olarak çalışırken, bizde iki şube daha vardı. Birisi Tabiatı Koruma Alanları ve Tabiat Anıtları Şube Müdürlüğü, bir de dört koruma statüsünün Uygulama Şube Müdürlüğü vardı. Benim çalıştığım şube ise Milli Parklar ve Tabiat Parklarının ilanına kadar olan süreci kapsıyordu. Ben doğal olarak diğer şube müdürlükleriyle de ilgilendim. Yani Adan Z’ye kadar, bir alanın ön etüdünden, tespitinden, her türlü çalışmasının yapılıp uygulamasına geçmeye kadar, master planları, yani bizim

Uzun Devreli Gelişme Planları dediğimiz çalışmaları bizzat yürüttüm. Onun için işin mutfağında çalıştım. Zaten bir yerde başarılı olmak istiyorsanız, öncelikle o işin mutfağında yer almanız lazım. Yani o yemeği hazırlamanın detaylarını ve boyutlarını bilmeniz gerekir ki *ne, nasıl, nerede, niçin* sorularına yanıt verebilesiniz. Aynı zamanda içinden geldiğim için teşkilatı da çok iyi tanıyordum. Bu çalışmaları yaparken, doğal olarak, tabiri caizse, doğa koruma virüsü bize bulaştı. Doğa koruma felsefesi, inancı, duygusu, bu konuda üzerimize sorumluluk düştüğü fikri, bana o ortamda aşılanmış oldu. Tabi bu sadece benim Milli Parklar Genel Müdürlüğündeki çalışmamdan kaynaklanmıyor, bu aynı zamanda, Orman Fakültesi sürecinden başlayarak, fakültede verilen görevin, misyonun da bir sonucu. Bu durum, amenajmandaki çalışmalarla ve Milli Parklardaki çalışmalarla birleşerek bir bütün halinde devam etti. Onun için kendimi bu birimde, sanki yıllardır çalışan, sanki mesleğe burada başlamış gibi hissettim. Bu işle özdeşleştiğimi düşündüm. Doğal olarak Milli Parklarda böyle bir süreci yaşadım.

- Anladım. Sizin anlattıklarınızdan şu anlaşılıyor: Milli Parklar Şube Müdürlüğü oldukça teknik, aynı zamanda sosyal yönleri de olan bir şube müdürlüğü. Burada koruma felsefesine ilişkin görüşlerinizi oturtma fırsatı buldunuz. Hala da tartışılıyor, zaman zaman konuşuluyor, bu işin çok içinden birisi olarak size şunu sormak istiyorum: Bir vatandaş olarak, Milli Park olarak korunan alanın altında yatan nedir? Yani buradaki felsefe nedir? Zaman zaman meslektaşlarımız da bunu ya anlamak istemiyor ya da bazen sapmalar oluyor. Bu işlere katkı sağlamış, uzun zaman bu işle uğraşmış olan bir kişi olarak bize bu işin altında yatan felsefeyi anlatabilir misiniz?

- Özü ülkemizdeki doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin korunarak gelecek nesillere emanetin teslim edilmesidir. Milli park ve benzeri korunan alanlar bu görevin gerçekleştirilebileceği alanlardır. Koruma-kullanma dengesi bu anlayışın hayata geçmesinde çok hassas bir yaklaşımdır. Dozu iyi ayarlanmazsa ciddi bir yıkımın aracı olabilir. Bu dengenin anlamlı kılınabilmesi için katılımcılık, sürdürülebilirlik, ekolojik taşıma kapasitesi gibi ilkelerin içselleştirilebilmesi lazımdır. Doğa koruma alanları nitelik ve nicelik olarak

belirlenirken her ülkenin sahip olduğu ekolojik yapı dikkate alınır. Eğer homojen bir yapı yok, heterojen bir yapıya sahipse ülke yüzölçümünün % 10'una kadar, hatta daha yukarılara kadar koruma alanları çıkabilir. Ülkemiz özeline gelecek olursak üç kıtanın odak noktasıdır. Çok farklı biyomları içermektedir. Böylesine zengin bir coğrafyada ciddi sorumluluklarımızın olduğu kanısındayım. Yani ben bunu yapmakla ülkemdeki yaklaşık 10666 bitki türünü, memeliyi, sürüngeniyi koruyabiliyor muyum, ta geçmişten bugüne kadar gelen on bin yıllık kültürü koruyabiliyor muyum? İnsanoğlunun ortaya koyduğu bu kültürü bugün dahi canlı tutabiliyor muyum, sahip çıkabiliyor muyum? Yani bunun temel felsefesi budur. Türkiye de bu dünyanın bir parçasıdır ve bir dünya vatandaşı olarak doğayı korumak bizim de bir sorumluluğumuzdur. Hem ülkemizi, hem de dünyayı koruma sorumluluğudur bu. Hatta Birleşmiş Milletlerin 1948'de "Doğayı korumak insan içindir" diye bir sloganı vardı. Her şeyi insan odaklı değerlendirip sonsuz faydalanma ya da kullanma alışkanlığının bir anlam ifade etmediğini süreçler bize göstermiştir. Bu nedenle, eğer doğayı koruyorsak, insanı koruyoruz demektir.

- Şube Müdürlüğünden sonra 1999-2003 yılları arasında Genel Müdürlük yaptınız. Bu bahsettiğiniz felsefeyi uygulama olanağı yakaladınız mı? Eğer olanağınız olduysa neler yaptınız?

- Ben bu olanağı yakaladım. O dönemin Orman Bakanı Nami Çağan'a teşekkür etmek isterim. Kendisi bizi çok özgür bıraktı. Dayatmacı bir bakan değildi. Hatta bu konuda yaşadığım çok basit de bir tecrübe vardır. Geçmişte Ulaştırma Müsteşarlığı yapmış bir vatandaşımızın bizden talebi olmuştu. Ben de mutlak koruma zonunda yer aldığı için bu talebi uygun görmemiştim. O da bunu Nami Beyle konuşacağını söyledi. Nami Bey ile görüştüğünden sonra bana telefon açarak "Sayın Genel Müdürüm keşke biz de sizinki gibi bir Bakanla çalışabilseydik. Gittim, ben konuyu açınca, **Genel Müdürüm ne diyorsa odur!** deyip bana bu konuda hiç konuşma fırsatı dahi vermedi. Bir taraftan üzüldüm, ama bir taraftan da bakanlıkta böyle bir çalışma anlayışının olmasına sevindim." dedi. Bence bu yaklaşım o dönemde bizim için bir şanstı. Meslektaşlarımıza sıkıntı yaratacak konularda baskı yapan yasalara aykırı işlemlere

zorlamak isteyen bakanlar geldi geçti. Benim Genel Müdürlüğümde ise Nami Bey gibi bir Bakanın denk gelmesi hem benim açımdan, hem de ülke açısından bir şanstı diyorum. O dönemde doğru kararlar üretme imkanı bulduk. Mutlaka eksiklikler olmuştur. Ama bu eksikliklerin son derece sınırlı olduğunu ve işin özünü etkilemediğini düşünüyorum.

- O dönemde bir Şube Müdürüken tüm birimlere bakmaya başladınız. Birçok tespitiniz oldu. Daha sonraki Genel Müdürlük göreviniz sırasında ne tür eksiklikler gördünüz? Göreve geldiğinizde nasıl bir tabloyla karşı karşıyaydınız?

- Genel Müdürlüğün kuruluş aşamasından o güne gelinceye kadar yapılmış birçok çalışma vardı. Bu çalışmaların büyük bir emek ve özveri ile hazırlandığını biliyorum. Ben de bu çalışmalardan ciddi anlamda yararlandım. Zaten Milli Parklar Şube Müdürü olarak çalıştığım sürede bu mektebin mutfağında yetiştim. Ben az sayıda son derece özverili kadrolarla bu sürecin iyi getirildiğini düşünüyorum. Yalnız benim bu göreve geldiğimdeki tespitim şu: Ciddi bir birikime rağmen teşkilatta kendinden geçmiş, kendini bırakmış, olsa da olur, olmasa da olur, bir neme lazımcılık, bir moralsizlik vardı. Araç konusunda büyük sıkıntılar vardı; çoğu çaptan düşmüştü. Düşündüğünüz anlamda etkin bir korumayı ne doğa koruma alanlarında, ne orman içi dinlenme yerlerinde, ne de yaban hayatı sahalarında yapamıyorduk. Yine kurumsal anlamda, yeri yurdu belli olmayan, taşrayla merkezle bu anlamdaki ilişkileri kopmuş bir kurumla karşı karşıyaydık. Bir de çok düşük bir bütçe vardı. Ben geçmişteki arkadaşlarımı o yönüyle düşündüğümde eleştirirken insafı olmaya çalışıyorum. Çok düşük bir bütçeydi. Yanlış hatırlamıyorsam, o günkü parayla 500 milyar falandı. Bu olumsuz tabloyu

kabullenmem mümkün değildi. Öncelikle çalışma arkadaşlarımla bu olumsuzlukları birlikte tespit ettim ve nasıl aşabileceğimizi paylaştım. Eski tecrübelerimi de dikkate alarak, sorunları ortaya koyup, yeniden bir organizasyona gittik, yeni bir dinamizm getirdik. Bütçe olarak da iyi rakamları yakaladık, personel yapısını güçlendirdik. Döner Sermaye, Fon Bütçe ve Genel Bütçeden de ilave destekler aldık. O gün için 10 milyon dolar civarında olan GEF II projesini de yine Genel Müdürlüğümüz bünyesinde gerçekleştirdik. İlan ettiğimiz sahalarda getirdiğimiz sınırlamalar nedeniyle birçok sıkıntının yaşandığını aradan yıllar geçmesine rağmen hala uzun devreli gelişme planlarının yapılamadığını biliyorum. Bunun aşılması için yeni bir birim oluşturduk ve büyük bir hızla doğa koruma alanlarına ilişkin gelişme planlarını yaptırarak 3-3,5 yıl gibi kısa bir süre içinde çok ciddi işler yaptığımızı düşünüyorum. Bunlar bir tesadüf olamaz. Kurumu bulunduğu noktadan çok daha yukarılara taşıdık. Hiçbir zaman bir pazarlığın içinde olma, oradaki insanları yok sayma, oradaki sorunları daha da büyütme ve popülizm yapma gibi bir davranışın içine girmedik. Biraz sonra yapacağımız konuşmayla bağlantılı olarak söylüyorum. Genelde popülizm yapılıyor ve bu tür alanlar koruma alanı olmaktan çıkıyor. Kimse kimseyi kandırmasın, sadece kağıt üzerinde kalan, adı korunan alan olan, ama her türlü kullanımın yapıldığı, hatta çok ciddi tahribatın yapıldığı bir alana dönüşüyor. Biz buna müsaade etmedik. Ben onun için biraz önce de Sayın Bakana teşekkür etmiştim, bir kez daha teşekkür ediyorum. Elimizden geldiği kadar bu alanları korumak için personeliyle, ülke çapındaki sivil toplum örgütleriyle ve kurumlarla ilişkiye girerek, içine kapalı olan Kurumu dışa açtık, belediyelerle, valiliklerle, diğer kuruluşlarla ilişkiye girerek korunan alanlarda yeni paydaşlar kazandık.

- Ben de bir Orman Mühendisiyim. Biz de bu süreci izledik. Sizin zamanınızda, bana göre, Milli Parklar çok konuşulan bir alan olmaya başladı. Benim anladığıma göre teknik çalışmaları yapmışsınız, bir de çalışanlar yeni bir ruh kazanmışlar. Buna ilişkin eklemek istediğiniz, o döneme ilişkin söylemek istediğiniz başka şeyler var mı?

- Milli Parklar Genel Müdürlüğündeki personel yapısı çok güçlendi. Yani başmühendis,

mühendis, şube müdürü, daire başkanı, genel müdür yardımcısı olarak, bu görevde çalışan arkadaşlarımızın hepsi daha üst düzeydeki görevleri yapabilecek çaptaki arkadaşlardı. Ben, öncelikle Milli Parklardaki personel yapısının çok zenginleştiğini düşünüyorum. Kendinizden pay biçin Murat Bey. Siz sevdiğiniz bir işi mi daha istekle yaparsınız, yoksa size dayatılan bir işi mi? Doğal olarak sevdiğiniz işi daha istekli yaparsınız değil mi? Birinci boyutu buydu. İkinci boyutu ise, bir işi yapmak istiyorsunuz. Önünüzü açan bir süreçte mi yer almak istiyorsunuz, yoksa önünüzü tıkayan bir süreçte mi? Tabi ki önünüzü açan bir süreçte yer almak istersiniz. Biz de Milli Parklarda arkadaşlarımıza bu serbestliği verdik, onlara inandık. Çünkü hepsi kapasiteli arkadaşlardı. Yani hepsi değişik yerlerde çalışmış, tecrübeli ve birikimli arkadaşlardı.

- Tabi ki bazı özel insanları da seçtiniz değil mi?

- Tabi ki güvendiğim insanları seçtim, böylelikle personel yapısı ister istemez iyi bir noktaya taşındı. Bir futbol karşılaşmasında bile başarılı olmak istiyorsanız, iyi bir transfer yapmanız lazım. Burada da iyi transferler yaptığımızı düşünüyorum, bu birinci boyutu. İkinci boyutu ise, işin kalitesi arttı. Çalışma koşulları iyileştirildi. Yurtdışı gibi farklı imkanlar sağlanmaya başlandı. Yabancı dil eğitimine ağırlık verildi. Bunun yanı sıra, araç-gereç yönünden çok ciddi takviyeler yapıldı. Burada yine Nami Bey'in desteğini bir kez daha vurgulamak istiyorum. Biz ona bir şeyleri başaracağımızı gösterdiğimiz sürece, bizden hiçbir zaman bu tür şeyleri esirgemedi. Eleman dahil, her türlü desteği vermeye çalıştı. Doğal olarak bu bir sıçramayı beraberinde getirdi. Yani aynı noktaya odaklanmış, bu felsefeyi paylaşmış insanlar bu çalışmayı hızlandırdı. Hatta yaban hayatıyla ilgili bir espri vardır. İş öyle noktalara geldi ki, Milli Parklarla Yaban Hayatı yarışıyor. Taşradaki arkadaşlardan bir tanesinin eşi demiş ki: - *Ya sen ne yapıyorsun, arkadaşım bu ne biçim çalışmaktır? Siz kendinizi neden bu kadar kaptırıyorsunuz?* Ben de bu arkadaşımıza "Nasıl gidiyor Av ve Yaban Hayatı?" diye sorunca, O da "*Sayın Genel Müdürüm, Av ve Yaban Hayatı çok iyi gidiyor, ama ev yaban hayatı bitti.*" diye cevap verdi. Bu arkadaşımız hala yaşıyor. Buradan şuraya gelmek istiyorum. Demek ki bir şeye inandırırırsanız, insanlar

işlerini düzgün bir şekilde yapabilmek için çaba gösterirler. Meslekten emekli olduktan sonra Artvin taraflarında bazı meslektaşlarıma rastladım. Onlar bana eskiden insanların çok samimi bir şekilde canla başla çalıştıklarını, genel müdürlüğün her zaman arayıp sorarak destek verdiğini, ama şimdi kimsenin birbirini aramadığını, büyük bir kopukluk olduğunu söylediler. Bunları sadece bir dönemin karşılaştırması olarak söylemek istiyorum. "*At sahibine göre kişner.*" diye bir atasözü vardır. Aynı ruhu sen Genel Müdür olarak taşıyorsan, seninle çalışanlara bu ruhu taşıtamazsın. Sağolsunlar, o dönemdeki Genel Müdür Yardımcılarımız Rasih KUBAOĞLU olsun Muzaffer TOPAK olsun, Hüseyin MÜLAZIMOĞLU olsun, Daire Başkanlarımız (Rahmi TEKİN, Mesut Yaşar KAMILOĞLU, İsmail ŞİRİN, Nihat Öz) olsun, farklı yanlarımız olmasına rağmen, hep benzer yanlarımızı öne çıkardık ve merkezde çalışan yaklaşık 200 personelimizle ve taşra birimleriyle takım çalışmasını başarıyla hayata geçirdik. Yani farklı düşünceleri öne çıkarırsanız, çalışma düzeni olmaz. Bizi diğer Genel Müdürlüklerle yarışa sokan, Bizim Genel Müdürlüğümüzde oluşturduğumuz ruhtur. Bu ruhtur, bu çalışma sürecini tetikleyen. Bu vesileyle, o dönemdeki mesai arkadaşlarıma ve bizden önce emeği geçen tüm büyüklerimize ve rahmetli olmuş meslek büyüklerimize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

- Genel Müdürlük görevinden ayrıldıktan sonra, bu güne gelinceye kadar gelişmeleri izlemişsinizdir.

- Tabi takip ediyorum. Daha önce de söylediğim gibi, bu virüs bize bulaştı. İster istemez hayatın her alanında, bir yere gittiğinizde, biriyle konuştuğunuzda sizin hep önünüze çıkıyor. O nedenle ben de, özellikle Milli Parklar ve Av Yaban Hayatı Genel Müdürlüğündeki çalışmaları yakından izledim. Çok üzüldüğümü söylemeliyim çok büyük emeklerle gerçekleştirdiğimiz işlerin nasıl tarumar edildiğini, milli parklara belediye parkları gibi yaklaştıklarını gördüm. 3 Kasım 2002 tarihinden itibaren iktidar olan AK Parti Hükümeti yaklaşık on yıldır bu ülkeyi yönetiyor. Bakış açısı "bu alanlardan nasıl yararlanabilirim?" gibi biraz fırsatçı bir yaklaşım olunca ve yoğun bir popülizm yaşanınca, ister istemez beklentiler ve taşradaki çalışan arkadaşların heyecanları

dip yaptı diyebilirim. Benimle özel olarak yapmış oldukları telefon görüşmelerinde, bugün için AKP'li olan arkadaşlardan bile *"Efendim, geçmişteki çalışmalarla biz bugünü karşılaştırmak bile istemiyoruz. Yaptıklarınızı bozmakla meşgulüz."* diyorlar. Bugün Yaban Hayatında koruma çalışmaları fren yapmıştır. Bizim koyduğumuz bu felsefenin çıktığını düşünüyorum. Çünkü bizim kurduğumuz korumada birçok ayak vardır. Birincisi devletin ayağı vardır, yani devletin yürüttüğü bir koruma çalışması vardır. Bunu MPM ve Jandarma Teşkilatı olarak birlikte götürüyorduk. İkincisi Köy Tüzel Kişileriyle koruma çalışması var. Üçüncüsü ise, yıllarca avcılık yapmış, ama artık bu konuda olgunluğa erişmiş, kendisiyle ben bu doğaya zarar verdim mi diye hesaplaşan avcı kesiminden de fahri av müfettişlerini yeniden yapılandırmıştık. Yani köylünün olduğu, devletin birimlerinin olduğu ve gönüllülerin olduğu bu sistem çok ciddi anlamda Türkiye'de kabul görmüştü. Yine şimdi isim vermek istemiyorum, yıllarca bu işe emek vermiş fahri müfettişlerinden bir tanesi beni arayarak bana *"Hüsrev Bey, biz sizi aradığımızda, o an olmasanız bile, sonra bize telefonla dönerdiniz. Bunlar bizi adam yerine bile koymuyorlar. Ya yoklar, ya çok meşguller ya da görüşmek istemiyorlar."* dedi. Böyle yaşanan süreç ister istemez, biraz önceki bahsettiğim motivasyonu, yoğunlaşmayı ve isteği kırmıştır ve adım adım fahri av müfettişleri de köşesine çekilmiştir. Altı ayda bir düzenli olarak rapor gönderen fahri av müfettişleri vardı. Bunların raporlarına artık cevap bile verilmiyor. İstisnaları bilemem. Ama beni arayıp da bana bilgi aktaran fahri av müfettişlerinden çok ciddi bir şekilde bu tepkiyi aldım. Doğal olarak kurumsal anlamda bu işleri gevşek tuttuğun zaman bu sıkıntı devam eder. Onun için ben hadiseyi değerlendirirken, açıkçası karşılaştırmayı bile yanlış buluyorum. Çünkü karşılaştırma şöyle olur. Her ikisi de felsefe olarak korumayı hedefliyordu. Çevre ve doğa koruma onlar için anlamlıdır. O zaman karşılaştırmayı yapabilirsiniz. Şu yönleriyle onlar daha başarılı, bu yönleriyle biz daha başarılıyız diyebilirsiniz. Yaklaşık on yıldır süren ve tamamen boş bırakılmış, önemsenmeyen bir alan olarak görülen, sadece kağıt üzerinde kalmış işlevsiz bir Genel Müdürlük görüyorum. Biliyorsunuz bizim İncekum, Marmaris ve Gümüşlük'teki

eğitim tesislerini birilerine devretmek suretiyle güya turistik tesis yapmalarına izin verdiler. Yetkilerinin olmadığı konulara girdiler. Ayrıca bu işin felsefesinden bile haberleri yok. Bu işler mahkemelere kadar gitti. Hatta bana çok ilginç gelen yakında bir gelişme daha oldu. HES'lerle ilgili Sayın Bakan Veysel Eroğlu açıklama yapıyordu. *"Biz dağları deldik, ortalık çirkin görünüyor, ama bakın göreceksiniz biz oraları yemyeşil yapacağız"* dedi. Daha işin felsefesinin farkında değil. Sorun orayı yeşile boyamak değil, sorun oradaki ekosistemi, oranın kendi doğal türlerini ve yapısını korumak. Yoksa doğanın dengesini bozduktan sonra, siz hangi dengeyi kurmaya çalışıyorsunuz? Restorasyon çalışmalarından ve maliyetlerinin ne kadar yüksek olduğundan haberiniz var mı? Bu yaklaşım ister istemez tüm çalışanlara yansımış vaziyette. İktidar sarhoşluğuyla, yasal kılıflar hazırlanmak suretiyle doğa koruma alanlarımız da tamamıyla gözden çıkarılmaya çalışılmaktadır.

- Burada şöyle bir bürokrasi zaafı da görüyor musunuz? Örneğin amenajman planlarına göre idare süresini belirlediğimiz kızılçamın en kısa idare süresi 60 yıldır. Ormancılıkta en ufak bir kararın 60 yıl ya da Milli Parklarda ekosistemi düşünürseniz yüzlerce yıl alabileceği Bakanlığa anlatılmıyor mu? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

- Benim Genel Müdürlük yaptığım dönemdeki Bakanın yaklaşımını maalesef AKP döneminde Bakanlık yapan kişilerde göremedim. Onlar çevreyi, kaynağı, orman alanlarını koruma gibi bir düşünceden ziyade, sanki Bayındırlık Bakanlığı yapan, Ulaştırma Bakanlığı yapan birisi gibi, bu alanları biz bir an önce nasıl kullanıma açarız, nasıl turizme açarız, nasıl bir an önce gelire dönüştürürüz şeklinde bakıyorlar. Sorunun bu bakış noktasından kaynaklandığını düşünüyorum. Düşünün, maden ocakları mantar gibi bitti, kum, taş ocakları hızla çoğaldı. Bunların hepsine doğa koruma alanlarında izin veriliyor. Çıkarılan yasaların, kanun hükmünde kararnamelerin hepsinin altında, bir an önce bu kullanımı kendi kılıfına uydurmak ve Meclisin denetiminden kaçırmaktır. Bu nedenle, öyle bir noktaya geldik ki, ben açıkçası, şu 9-10 yıl içerisindeki korunan alanlara verilen zararın uzun yıllar telafi edilemeyeceğini düşünüyorum. Bugün bu zarar anlayışı aynen devam ediyor. Çok bilinen bir olay olduğu için söylüyorum. Abant Tabiat Parkını biliyorsunuz. Ben de Türkiye Ormancılar Derneği yetkilileri ile beraber oraya gittim ve rapor yaptım. Yani bu kadar basit bir düşünce olamaz! Orada doğal olarak oluşmuş bir gölün önu kapatılıyor. İkinci bir göl yaratılmaya çalışılıyor. Burası bir tabiat parkı, herhangi bir alan değil. Uzun yıllardır burası tabiat parkı olarak değerlendiriliyor ve gerçekten başarılı olmuş bir çalışma. Siz tutuyorsunuz, bir de o gölün etrafında yirmi metreyi bulan yollar açıyorsunuz. Bu nasıl bir düşüncedir, nasıl bir anlayıştır ve buradan nereye gidilmek istenmektedir? Kamuoyunun tepkisi üzerine, bir de tutuyorsunuz, Bakanlık olarak yetkilerinizi bu işten hiç anlamayan, hiç bu konunun ayırdaında olamamış bir yapıya, valiliğe bu işi teslim ediyorsunuz? Kamuoyu bunu günlerdir yazıyor ve maalesef geriye dönüşü de yok. Her taraf talan edilmiş vaziyette. İzin olmayan yerlerde izinsiz olarak her türlü ilaveler yapılıyor. Bunun adı da millet ormancılığı olarak yansıtılıyor. Toplum bunları değerlendirecek durumda değil. Bunlar sadece o yöre insanının bildiği, tanıdığı konular. Her taraf perişan olmuş durumda. İzinsiz, plansız, programsız bir çalışma. Biz bunun adına yönetim falan diyemeyiz. Burası tamamen gözden çıkarılmış bir alan durumuna gelmiştir. Ben yollarda giderken “41 Milli Parkı çıkardık, 33 Tabiat Parkına çıkardık” gibi yazılar görüyorum.

Zaten hep yaptıkları böyle rakamlar üzerinde oynamak. 2002 yılı sonu itibarıyla ilan edilen Milli Park sayısı 33’tür. Yani ondan bu yana sekiz tane Milli Park ilan edilmiş. Yani düşünürseniz her yıl bir tane Milli Park ilan edilmiş görünüyor. Bu bile böyle değil. Çünkü başka bir statüyü, popülizm yapmak adına, mesela Yumurtalık Lagünü Tabiat Koruma Alanını Milli Park olarak sadece adını değiştiriyorsunuz. Sultan Sazlığı Tabiat Koruma Alanını Milli Park ilan ediyorsunuz. Gala Gölünü Milli Park ilan ediyorsunuz. Yani bu şekilde ilan edilmiş dört beş tane Milli Park var. Bu aslında işi de bilmemekten kaynaklanıyor. 1969’da Yeni Delhi’de alınan kararlar vardır. Koruma statüleri en sıkı korunanlardan aşağı doğru gevşeyerek gelir. En sıkı korunan alanlardan bir tanesi de Tabiat Koruma alanlarıdır. Normalde bir basamak aşağı inemezsiniz, yani orayı Milli Park yapamazsınız. Yani kimsenin kararları dinlediği yok. Halkla olan sorunları çözmek adına, bir gerekçe göstererek orayı Milli Park ilan diyor. Aslında ortada gerçek halk değil, birkaç çıkar sahibi vardır. Bunun adına halk diyorlar. Gidecek o kafasına göre Yumurtalık Lagününde yavru toplayacak, mevsimine uygun olmayan bir zamanda girecek çizmeleriyle o alanı perişan edecek, sen de buna müsaade edeceksin. Ya da kişi o alanı başka amaçlarla kullanacak. Örneğin Söke’de tuzluluk oranı yüksek, sekizinci sınıf tarım arazisinde bile kanallar açılarak oranın doğal düzeni bozuldu ve biz bunu çözmek için çok ciddi mücadeleler verdik. Siz yapıyorsunuz, arkanızdan gelen bozuyor. Bu konuda çok ciddi çabalar gösterildi. Orada, Dilek Yarımadası Söke Deltası’nda bir Karina Lagünü var. Bu Karina Lagünü normalde 600 ton kapasiteli bir balık potansiyeline sahipti. Biliyorsunuz tuzlu su ile tatlı suyun karıştığı ve acı suyun olduğu bir ekosistem ve balık yetiştirmeye de çok elverişlidir. Söz konusu havzada su kaynaklarının yanlış yönlendirilmesi, mevsimlik taşkınların engellenmesi nedeniyle bu kıran ortadan kalkmak üzere. Yani yakında orası da bir tuzlu göl olacak. Siz buna “biz koruyoruz, problemleri çözüyoruz ve halkla bunları paylaşıyoruz.” diyorsanız, kendinizi aldatıyorsunuz demektir.

- Her ile bir Tabiat Parkı ilan edileceğini söylüyorlar. Bunu da yorumlarsanız iyi olur.

- Önce Milli Parklarla ilgili bir şey söyleyeyim.

Mesela 375 hektarlık Milli Park ilan ediliyor. Geçmişte bu tür küçük alanlar ilan edildi, çünkü o zamanlar Milli Parklar Kanunu yoktu. Orman rejimine almak suretiyle bu tür küçük alanlar ilan edildi; örneğin Kuşçenneti Milli Parkı. 1983'ten sonra Milli Parklar Kanunu var. Bugün bu tür küçük yerlerin ilan edilmesinin bir anlamı yok. Çünkü Milli Park dediğiniz alan, ekosistemler bütünlüğüdür, onların birbirleriyle dayanışmasıdır, bunlar sorunlarını kendi içerisinde absorbe edebilen kendi çözümünü üreten büyük alanlardır. Gelelim Orman İçi Dinlenme ve Mesire Yerlerine. Yine aynı komedi orada da yaşanmıştır. Biraz önce söylediğim İncekum'daki Orman İçi Dinlenme Yeri, 25 hektarlık bir alan Tabiat Parkı ilan ediliyor. İlan edilmesinin nedeni, Tabiat Parkı özelliği taşıdığından değildir. Orayı Turizm Bakanlığına devretmeden muvazaalı yapılan bir ihaleye çözüm üretmektir. İşin özü bu. Aksi takdirde o alanda bir şey yapamaz. Mevcut yeri ancak restore edebilir. Turizm Bakanlığı diyor ki 1/25000 Antalya Çevre Düzeni içerisinde sen buraları Orman İçi Dinlenme Yerleri, günübirlik alan olarak ayırdın. Eğer bu günübirlik alanları kullanmıyorsan, geceleme kamp alanı olarak kullanmıyorsan bana bunları devret. Ama siz devretmiyorsunuz, ne yapıyorsunuz? Sanki buraları siz turizm alanı olarak kullanabilirmiş, otel yaptırabilirmiş gibi ihale ediyorsunuz. Bu durum çıkmaz sokağa dönüştü ve mahkemelik olundu. Bunları aşmak adına önce bu sahaları Tabiat Parkı ilan edildi arkasından Uzun Devreli Gelişme Planlarını yapıldı en son olarak da Uygulama İmar Planında yapılaşmanın koşulları da oluşturduktan sonra 29 yıllığına da kiraya verecek düzenlemeler de yapılarak, yasayı arkadan dolanma dediğimiz çok tehlikeli bir yola girildiğini görüyoruz. Biz buraları örnek alanlar olarak topluma gösteriyorduk. İncekum, Marmaris ve Gümüldür orman kamplarının, ormanla denizin buluştuğu özel yerler olduğunu, yıllardır bu özelliklerinin Kurum olarak korunmaya çalışıldığını, görsel

çekiciliği nedeniyle de çok sayıda ziyaretçisinin olduğunu biliyoruz. Maalesef son uygulamalarla, bu sahalar da hızla doğal bir korunan alan olmaktan çıkarılacaktır.

- Güncel bir konu olması nedeniyle bir sorumuz olacak. Kanun Hükmünde Kararnameler sadece ormancılık için çıkarılmadı, kamu alanı düzenleme adına çıkarıldı. Bundan tabi ormancılık da nasibini aldı. Milli Parklarla ilgili son gelişmeleri biliyorsunuz. İlanı, tescili, her şeyi Tabiat Varlıkları Genel Müdürlüğüne devredildi. Ama Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü de ortada. Sizce bu neden yapılmıştır?

- Bu bir bakış açısı. Denetimden geçmesin, kimse sorgulamasın, birlikte değerlendirilip birlikte düşünülüp karar üretilmesin, ben iktidar olarak bir an önce paldır küldür bu işleri yapabileyim denmektedir. Hatta dikkat edin 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıkıyor, unutupolar, 648 sayılı Kararname çıkıyor. 648 sayılı Kararname ile sizin söylediğiniz Genel Müdürlük kuruluyor. Yani bir şaşkınlık içerisinde, sanki “zamana karşı doğal kaynakları nasıl yok ederim” yarışı söz konusu. Bunu da büyük bir keyifle “biz böyle yaparız, kimseye de hesap vermeyiz” demektedirler. Açıkçası Meclis denetiminden kaçırılmıştır ve söyledikleri anlamda artık işin dozu da kaçmıştır. Yani bu şekildeki bir yaklaşım kendi söyledikleriyle de çelişmektedir. Ben 2003 yılında hatırlıyorum. Çok farklı kurumlarda doğa koruma konusunda genel müdürlükler var, bunları bir çatı altında toplamak lazım. Bunu nasıl yaparız? 10 yıl sonra dönüp dolaşp yine aynı sıkıntılı çarkın içine düştüler. Şimdi bakıyorum, göstermelik işler yapılıyor. Demek ki bir çatı altında toplamak gibi bir niyetten öte, “biz bu alanları vakit kaybetmeden nasıl kullanıma açarız, bu alanları nasıl kısa sürede zaafa uğrattırız” diyorlar. Ben öyle anlıyorum. Bizler kullanıma karşı insanlar değiliz. Bir yerin bir ekolojik taşıma kapasitesi vardır. Örneğin bu alanda bin kişi yaşar diyorsanız, bunun çeşitli nedenleri vardır. Bu yaşam alanıyla ilgili ortaya koyacağı yaşam sürecindeki kullanımlarından kaynaklanan sonuçları vardır. Eğer bunlar birbirlerini dengeliyorsa, yaşam alanı zarar görmez. Ama siz bin kişi yerine on bin kişiyi veya bin konut yerine on bin konutu yerleştirirseniz veya bir kullanım değerini yaban hayatının ortasına getirir koyarsanız, o alanda yaşayan canlının döngüsünü olumsuz etkilersiniz, alan parçalanmış

olur. Ben bunları kavramadıklarını görüyorum. Biz düşünce olarak kullanıma karşı değiliz. Ama kullanım korumanın önüne geçemez. Zaten dikkat ederseniz koruma kullanma dengesi denmektedir. Bugünkü durumu özetleyecek olursak adı herhalde kullanma dengesizliğidir. Yani denge diye bir şey kalmadı artık, neyi koruyacağız? Bunu da abartılı bir şekilde, yani benim vatandaşım neyi istiyorsa, ben onu yaparım gibi bir halk dalkavukçuluğuna soyunduklarını, açık bir popülizm yaptıklarını görüyoruz.

- Milli Parklarla ilgili epeyce konuştuk. Bir de sizin Milli Parklar Genel Müdürlüğünden ayrılma sürecinizde dava açarak yaptığınız bir Orman ve Köy İşleri Genel Müdürlüğü göreviniz var. Siz oraya bir bakıma sürgün gönderildiniz. Ancak sizde var olan felsefeyle orada da bazı önemli çalışmalar yaptınız. Bu çalışmalar nelerdi?

- Milli Parklar Genel Müdürlüğündeki çalışma ortamından tamamen farklı, çalıştığım ORKÖY Genel Müdürlüğünde beni izole etmeye çalışan ve iki buçuk yıl çalıştığım süre içerisinde beni odadan çıkartmama yönünde bir çaba sarf eden bir zihniyetle çalıştım. Orada da Genel Müdür Yardımcısı arkadaşlarım vardı, gerçekten onlara da teşekkür ediyorum. Onların en azından şunu öğrendiklerini düşünüyorum. Bu ülkede farklı düşünceler olabilir, sonuçta önemli olan bu insanın ne yapmak istediğidir. Ben onlara bu konuda samimi düşüncelerimi aktardığımı düşünüyorum. Onlardan da destek gördüm. Yani iki buçuk yıl içerisinde bir taraftan Bakanlık yönetiminin beni izole etmeye çalışmasına rağmen, bir taraftan kurum içerisindeki Genel Müdür Yardımcıları, Şube Müdürleri, Daire Başkanları ve tüm çalışanları ciddi şekilde bana destek verdiler. Orada da önemli olduğunu düşündüğüm, mesela benden sonra rakamların çok yükseldiğini biliyorum, ısı yalıtım sistemleri ve güneş enerjisi ile ilgili olarak bir çalışma yürüttük. Bu çalışma 20 binin üzerine çıkmıştı, hatta benden sonraki Genel Müdür bir de ödül aldı. Çok emek verdiğimiz ve çok inanarak yaptığımız bir çalışmadır. Orman köylüsünün yaşam kalitesini artırmak, oradaki standartları yükseltmek, o insanların yaşadıkları alanı terk etmemesi için yaşamını kolaylaştırmak adına yürüttüğümüz bir çalışmadır. Bunun yanında kooperatif kredilerinin biraz sınırlı kaldığını düşünüyorum. Çünkü kooperatifçilik pek

işlemedi. Bir takım sorunları vardı. Diğer taraftan ferdi kredilerde mümkün olduğu kadar adaletli bir şekilde dağıtım yapılmaya çalışıldı. Bunun yanı sıra ben ORKÖY'ü bir destek Genel Müdürlüğü olarak düşündüm. Çalıştığım süre içerisinde de her yıl kapatılma tehdidiyle karşı karşıyaydı. Buna rağmen iyi savunduğumuzu düşünüyorum. Destek Genel Müdürlüğünden şu anlaşılmalıdır: Bugün bakıyorsunuz Orman Genel Müdürlüğünün, Ağaçlandırma Genel Müdürlüğünün, Milli Parklar ve Av ve Yaban Hayatı Genel Müdürlüğünün sorunları var. Çünkü vatandaşla karşı karşıya kalınıyor. Siz onlara belli sınırlamalar getiriyorsunuz. Doğal olarak da bu insanlar bu sınırlamaların karşısında sizden destek bekliyor. Ben ORKÖY'ün aslında bu şekilde, Bakanlık bünyesinde bir işlevinin olacağına inanıyorum. Yalnız bir çok disiplinli bir yapıya dönüşmesi ve ciddi bütçelere ulaşması gerekiyor. Yani kuruluş felsefesine dönmesi gerekiyor. Öbür türlü ORKÖY'ü bir Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü gibi mütalaa etmenin yanlış olduğunu düşünüyorum. Zaten bu günlere kadar gelişinde de bunun önemli payı var. Eğer bir Destek Genel Müdürlüğü olarak çalışmayı yürütebilseydi, hem diğer Genel Müdürlüklerden bu konuda her türlü desteği alabilirdi, hem de onlara her türlü desteği verebilirdi. Yani karşılıklı çok ciddi bir ilişki ortaya çıkacaktı. Hatta bunun çalışmalarını da yaptık. Birkaç yerde sosyal destek projeleri uyguladık. Orman köylüsünün önemli olduğuna inanıyorum. Bunların özellikle yerlerinde kalmalarını sağlamamız lazım. Planlı göçe müsaade etmemiz lazım, aksi takdirde kentlerde büyük yığılmaya ve sorunlara yol açıyor, kentlerin yapısını bozuyor ve doğal olarak bu sorunlara çözüm üretmekte zorlanıyorsunuz. Köyden kente gelen her vatandaşın elli kat maliyet oluşturduğunu biliyoruz. Eğer biz bu insanlara yerinde yaşam olanaklarını geliştirerek daha iyi yaşam alanı ve iş olanakları sunabilirsek kırsal alanda daha nitelikli işgücü oluşturulacağına ve kentlerdeki yığılmaların önleneyeğine inanıyorum. Kentteki yaşam gelişmiş ülkelerde % 80, % 90'lara kadar çıkıyor. Ama bu bir plan içinde yapılıyor.

- Siz ORKÖY'ün gerçek amacını yerine getirmesini istiyorsunuz. Ben buradan başka bir konuya geçmek istiyorum. 7 yıl Genel Müdürlük yapmış birisi olarak ve işin teknik boyutunu

bilen birisi olarak siyasilerin çok farklı talepleri olabileceğini biliyorsunuz. Gerçi siz böyle bir durumla karşılaşmamışsınız. Siyasiler halka şirin görünmek istiyorlar, ancak bir yandan da işin teknik boyutu var. Bunları nasıl bağdaştırmak gerekir? Bu tür zorlandığınız zamanlar oldu mu?

- Bu durumu basit bir örnek ile açıklayayım. İki tane politikacı türü var. Bir tanesi inandığı bir doğruyla geliyor. Diyor ki *“Ben köyüme hizmet etmek istiyorum. Saanen Keçisi diye bir keçi türü var, verimi yüksek, üremesi rahat, ormanlara da zarar vermiyor.”* O buna inanmış ve sizden de bu konuda kolaylık bekliyor. Ama bu kişi hakikaten iyi niyetli. Bir de iyi niyetin ötesinde popülist, oradaki insanlara yapacağı veya yapamayacağı her türlü konuda vaatle bulunan, iyi düşünmemiş, tartmamış, değerlendirmemiş, sadece oradaki insanları memnun etmeye bakan ve kendisine bu konuda kolaylık gösterilmesini isteyen bir kişi var. Ben bu ikisini ayırıyorum. Birincisiyle oturup konuştuk. Bu Milletvekiline son derece iyi niyetli olduğunu, kırsal alandaki kişilere iş alanı yaratmak istemesini anladığımı söyledim. Ancak ormana zarar verme açısından Saanen keçisinin kıl keçisinden bir farkı olmadığını söyledim. Kendisine fotoğraflar gösterdim. Kendisi şaşırdı ve bunu yanlış bildiğini söyledi. Ben de kendisine orman içi alanlarda Saanen keçisine müsaade edemeyeceğimizi, ancak ormanlık alanlar dışında Saanen keçisi yetiştirilebileceğini, çünkü Saanen keçisinin kıl keçisine oranla beş kat daha fazla süt verdiğinin, üremesinin daha rahat olduğunu doğru olduğunu söyledim. Kendisi beni anladı ve ikna oldu. Bu çok önemli. Bu tür siyasetçinin başımızın üstünde yeri olmalı. O arıyor, araştırıyor, sizi dinliyor. Olumlu bir teklif de getirebilirdi ve sıcak da bakabilirdik. İkinci tür siyasetçi ise çok tehlikeli. Çünkü *“Seni buraya ben getirdim ve sen benim dediğimi yapmak zorundasın. Halk benden bunu bekliyor, ben onlara söz verdim.”*

diyor. Kaba saba, abuk sabuk, içeriği olmayan ve sizi dinlemeyen bir anlayış içerisinde. Bu zorluk, bugün de, bundan sonra da devam edecektir. Bu sadece bugünkü iktidara has bir durum değildir. Bu geçmişte olmuştur, gelecekte de olacaktır. Bence o ülkenin insanların hukuka, kurallara, yönetim kararlarına saygı göstermesiyle ilişkilidir. Yani hukukun ve kuralların buna engel olduğunun ve bunu değiştirmenin mümkün olmadığını söylenmesi gerekir. Vatandaş bunun bir şekilde yaptırılacağını sanıyor ve siyasetçiler aracılığıyla baskı oluşturmaya kalkıyor. Bu bir kültür meselesi. Vatandaş Avrupa ülkelerinde olduğu gibi sizin dik duracağınızı ve bu kararları uygulayacağınızı bilse zaten bu baskıyı oluşturmaz.

- Siz 2008 yılında emekli oldunuz ve bir süre sonra bir hukuk bürosu kurdunuz. Şu anda özel çalışıyorsunuz. Ormanlık kamuoyu ve meslektaşlarınızın sizin birikimlerinizden yararlandıklarını düşünüyor musunuz?

- Yeterince yararlandıklarını düşünmüyorum. Bu *“neden böyledir?”* dediğinizde, bunun tek bir cevabı da yok. Yani bunun bir art niyetle, bir olumsuzlukla, bir bilgisizlikle yapıldığını sanmıyorum. Bu bir kültür meselesi. Sanki bilgiye başvurmak için görevde olmanız gerekiyormuş gibi algılanıyor. Görevdeyken yetkilisiniz doğru veya yanlış bir şeyi yapma gücünüz var. Ama görevden ayrıldığınızda insanların bakışı farklı.

- Son olarak Orman ve Av okuyucularına neler söylemek istersiniz?

- Bu klasik bir laftır belki, ama tekrar dünyaya gelsem, yine Orman Mühendisi olmak isterim. Ben bu mesleği tesadüfen seçtim, ama bende bıraktığı ize, bugüne kadar yaşadıklarına bakınca güzel bir meslek olduğunu düşünüyorum. Bu meslekteki insanların kendilerine güvenmeleri gerektiğini, kendilerini geliştirmeleri gerektiğini düşünüyorum. Mesleğimize ve meslektaşımıza sahip çıkarak Orman Mühendisi olmanın gururunu yaşamalıyız diye düşünüyorum.

- Orman ve Av adına bu birikimlerinizi ve deneyimlerinizi bizimle paylaştığınız için ve söyleşiye zaman ayırdığınız için çok teşekkür ediyorum.

- Ben de teşekkür ederim.

Sağlıklı Yaşam Merkezi

Şefik BİNGÖL

Orman Yüksek Mühendisi

Ormancılar mesleklerinde çalışmak isteyince, devlet memuru olarak göreve başlar. Meslektaşlar uzun yıllar birlikte çalışır. Seminerlerde, panellerde karşılaşır özel toplantılarda bir araya gelirler. Birbirlerini iyi tanır, kimin ne olduğunu bilirler.

Meslek aşkıyla yapılan çalışmalar, başarı ve başarısızlıklarla dolu bir hayat, bir gün emeklilikle noktalanır. Çalışma hayatına nokta koymak, biten cümlelerin sonuna nokta koymak kadar kolay olmaz. Uygun zaman seçilir veya yaş haddi son noktayı koyar.

(O.K.) da zamanı geldiğinde emekli olmaya karar verdi. Ayrıldı. Ankara'ya yerleşti. Emeklilikte ne yapacağına daha sonra karar verecekti.

Önce evin eskiyen parkelerini yeniledi. Bir süre sonra mutfak dolaplarını değiştirdi. Yapacak başka işi kalmamıştı. Antalya'da akrabalarını ziyarete gitti. Denize girdi.

Ankara'ya dönünce artık bir şeyler yapmak zamanı geldi diye düşündü.

Sabah erkenden kalktı iş aramaya başladı. Gazete ilanlarına baktı. Birkaç yere uğradı. Olmadı. Eskiden verilen sözleri, projeleri bir türlü uygulamaya koyamadı. Hepsini havada kaldı. Kendi işini kurmak istedi. Emekli ikramiyesi yeterli olmadı. Çözüm bulamadı.

Huzursuz, gönülsüz oldu.

Pazartesi günü eski günlerde olduğu gibi erkenden uyandı. Nereye? İş de, gideceği yeri de yoktu. Çaresiz mutfığa gitti. Düşüncelere daldı.

Önce mavileri-mavilerin üzerine, sonra kırmızılar-kırmızılarının üzerine koymaya başladı. Uzun süre tekrarladı, yorgun düştü. O gün evden dışarı çıkmadı.

Ertesi gün kendini daha kötü hissetti. İşe yaramadığı duygusuna kapıldı. Evde döndü, dolaştı, yine mutfığa gitti. Mutfak kapısına baktı, sonra evdeki diğer kapıları saymaya başladı. Bu kadar çok kapı olmasına bir anlam veremedi.

Bunalmıştı, kendini dışarı atmak hava almak istedi. Apartman çıkışında posta kutusuna mektup

var mı diye baktı. Zarfları aldı, kredi kartı ve borç faturaları olduğunu görünce, tekrar yerine koydu. Apartmandan ayrıldı, kararsız adımlarla ana caddeye doğru yürüdü.

Cep telefonu uzun uzun çalmaya başladı.

Taşradan Ankara'ya gelen yakın bir arkadaşydı. Dernek Lokalinde olduğunu, kendisini beklediğini söyledi.

Lokalin nerede olduğunu biliyordu. Oyunlara ilgi duymadığı için gitmeyi hiç düşünmemişti. Bu defa gitmek zorundaydı.

Lokale gittiğinde kapı kapalıydı. Hizmetli genç kız yaklaşıncı kapı otomatik açıldı, kendisini güler yüzle karşıladı. Bekleyen arkadaşına götürdü.

Çay, kahve içtiler, eski günleri, eski anıları tazelediler. Vaktin nasıl geçtiğini anlamadan gün akşam oldu. Arkadaşı kızına gidecekti. Buluşmak üzere ayrıldılar.

Ertesi gün aynı yerde buluştular. Hoş geldiniz, nasılsınız diye karşılandılar. Yine eskiye, hatıralara daldılar, eskimeyen dostlardan konuştular.

Arkadaşı orman yangınında çektiği acıyı ve ormanda geçirdiği geceyi anlattı. Yapılan ağaçlandırmanın başarılı olduğunu, ağaçların büyüdüğünü söyledi. Çaylar, kahveler hep tazelendi. Kendilerini misafirliğe gelmiş gibi hissettiler.

Lokalde tanıdık arkadaşlara da rastladılar, tanımadık kişilerle tanışıp konuştular. Güzel vakit geçirdiler. Akşam arkadaşı memleketine, (O.K.) evine döndü. Televizyonda güzel bir müzik programı vardı, geç vakitlere kadar onu izledi, sonra yatağına gitti.

Biraz geç uyandı. Duş aldı, gazeteleri okudu, kahvaltı yaptı. Morali biraz düzelmmişti. O gün ne yapacağını düşündü. Hanımla pazara gitmeye karar verdi. Lokale gitmedi.

(O.K.) gelmese de Lokalde hayat erken başlar. Burası düğün evi gibidir. Kimse eğlenceyi kaçırmak istemez.

Önce erkenciler gelir, gazeteleri okur, haberleri, hava durumunu konuşurlar, biraz siyaset yaparlar.

Çok anıları olanlar geldiğinde ortam hazırdır. Anılarını anlatacak birilerini bulurlar.

Kadınlar haberleşerek gruplar halinde gelir. Kendi aralarında toplanır, kadınca konuşurlar.

Açılışları, sergileri kaçırmayan “Yıkım Ekibi” teker teker toplanır, gidecekleri yeri kararlaştırırlar.

Futbol meraklıları geldiğinde maçlardan bahsedilir. Yorumlar dakikalarca sürer. Fanatik taraftarlar yorum yaparken rakip kaleye gol atmaya çalışırlar.

Bu arada kağıt, taş oyunları devreye girer. Tavla oyunları, çetin rakipler geldiğinde başlar.

Ön masada oyun sürüp giderken, fıkralar anlatan, dinleyenleri kırıp geçirir. Kimsenin oyunla ilgisi kalmaz.

Köşe masada yemek tarifleri anlatılır. Balıkları gözünden tanıyanlar, sırları diğerleri ile paylaşır. Hatıralar tükenmez, biraz da mavra kesilir.

Briç masasında oyun boyunca eleştiri devam eder. Briççilerin gürültüsü her zaman diğerlerini bastırır.

Orta masa, göz ucuyla televizyondan at yarışı sonuçlarını alır. Yarış oynamayanlar sonuçlara ilgisiz kalmaz. Yarış kazanılırsa kutlama birlikte yapılır.

Yan masa her zaman kalabalıktır. Seyircilerin miktarı oyunculardan fazladır. Seyirciler aynı zamanda yedek oyuncudur. Çoğu kez oyun yedeklerle sürer. Bir ara “Noel Baba” da uğrar. Ne getireceği de merak konusu olur.

Bu masada oyunlar posta treni gibi hareket eder. İstasyonlarda binenler, inenler olur. Büyük istasyonda tren su alır. Son istasyona yaklaştığında oyun ciddiyet kazanır. Birdenbire sebepsiz bir kıkırdeme duyulur. Kıkırdeme yankılanır, gülüşmelere dönüşür. Ciddiyetin büyüğü bozulur. Ortalık bayram yerine döner.

Lokalde telefon trafiği yoğundur. Cep telefonları hep hazırda durur. Telefonlar bazen sessiz çalar. Bazen yüksek tonda, bazen kapı zili gibi çalar. Bazen neşe, mutluluk, bazen yalnızlık, çaresizlik, acı çalar.

Duyguları derinden hissedenler arkadaşlarını aramak için telefona sarılırlar.

(O.K.)’yı da arkadaşları telefonla aradılar, Lokale neden gelmediğini sordular. Çok mutlu oldu, yarın geleceğini söyledi.

(O.K) Lokale gitti, arkadaşlarıyla buluştu, onlarla şakalaştı. Tavla oyununda ustalaştı. Diğer oyunlarda seyirci oldu. Zamanla müzikle ilgilenen arkadaşlarla dost oldu. Eski sanatçıları, eski fasılları, farklı makamları konuşur, tartışır oldu. Müzik tutkusu tazelandı. İçinden ıslık çalmak, şarkı söylemek geldi. Rüyalari gerçek olmuştu. Arayan arkadaşları, güzel vakit geçireceği bir yeri vardı.

Yeni bir hayat için Lokale gelmeyi hep sürdürdü...

Cadde (Yol) Ağacı Olarak Amerika'da ve Avrupa'da Popülerleşen Türk Fındığı (*Corylus Colurna* L.)

Suat TOSUN

Emekli Orman Mühendisi

Yüksek dağ ormancılığında dikkat çeken hassas ekosistem olgusunu, kent ormancılığında da mutlaka fazlasıyla hissediyoruz. Şehir içlerinin yoğun ve yüksek yapı kitleleri arasında yer alabilen yeşil alanlar ve onların dominant elemanı olan ağaçlar, kent ekolojisinde çok büyük sınavlardan geçmektedir.

Başta hava kirliliği ve egzoz gazı zararları, net ışık eksikliği, kaldırım ve binalardan sıcaklığın yansımaları, kar eritmek için tuz ve kimyasal maddelerin kullanılması, yorgun ve çignenmiş toprak koşulları akla gelebilen önemli olumsuzluklar...

YAZGAN, M.E; ŞAHİN, Ş. (1983); “**Ağaç için kent bir düşman bölgesidir. Ağacın doğa ile alış-verişi burada olanaksızdır. Kent içindeki ağaçlar; orman zeminin doğal yaprak gübresinden, organik maddelerin çürümesi ile toprağın devamlı zenginleşmesinden, diğer ağaçlar vasıtasıyla rüzgardan korumadan, nemin muhafaza gücü fazla olan topraktan yoksundurlar**” diyerek; tablonun daha da sorunsal olduğunu ifade etmektedirler.

Peyzaj mimarlığında, bitkisel tasarımda amaç; ağacın fonksiyonel özelliklerinden yararlanarak olumsuz çevre koşullarını iyileştirmek ve ağacın estetik özelliklerini kullanarak yapısal kullanımını güçlendirmektir. Bu nedenle tür seçimi çok önemli bir konudur. Özellikle de yol boylarında, caddelerde bu durum daha önem kazanmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri Büyükşehir Belediyeleri, yol ve cadde ağaçlarını belirlemek üzere ihtisas komiteleri oluşturarak hazırladıkları

San Francisco’da, adını Türk fındığından alan ve fındık ağaçlarının bulunduğu “Türk fındığı caddesi”

bitki listesi dışındaki ağaç türlerinin dikimini yasaklamışlardır. ABD’de, onlarca büyük şehrin caddelerinde ve parklarında kısıtlı sayıda (15-20 ağaç tür ve varyetesi) ağaç türü listelerine giren mütevazı (ne yazık ki Ülkemizde az tanınan) türümüz Türk Fındığı (*Corylus colurna* L.) da yer almaktadır. Söz konusu fındık türü, ülkemizin meyve üretiminde dünya birincisi olan fındık tür ve çeşitleri (*C. avellana* ve *Corylus maxima*) değil; Bolu ormanlarında korunmuş, Kastamonu Pınarbaşı Azdavay’da, geçmişte zati yakacak olarak da yararlanılmış olan ağaç fındıktır. Australian Newcrops Project (2006)’ya göre; son 80 yılda (1926-2006) Türk fındığı ağacının dünyada ilginç bir artan popülarite yakaladığı belirtilmektedir. Doğal yayılışını Ön Asya (Türkiye ve Kafkasya) ve Doğu Avrupa (Sırbistan ve Bulgaristan)’da yapan Türk fındığı, bir çalı veya ağaççık değil, 25 metreye kadar boylanma yapan bir ağaçtır. 1.30 metre çapı 170 cm’ye kadar gelişmektedir. 400 yıl yaşayan örnekleri Bolu’da anıt ağaç olarak tescil

Soldaki fotoğraf: ABD'de cadde ağacı olarak kullanılan Türk fındığı ağaçları..

Sağdaki fotoğraf: ABD'de park ağacı olarak kullanılan Türk fındığı

edilmiştir. 1582 yılında İstanbul'dan Avrupa'ya götürülmüş, daha ziyade 1900'lü yıllardan sonra Amerika Birleşik Devletleri, Kanada'da özel fidanlık ve arberotum sahipleri tarafından izlenmiştir. Kuzey Amerika'da ki gelişmesinde Ohio Secrets Arboretumunda halen 16 metre boyunda bir fert bulunmakta olup, genelde 6-16 metre boylanma yapabilmektedir. Dominion Arboretumunda Ottawa'da 80 yaşındaki ağaçların boyları 9-11 metredir. İngiltere'de Kraliyet Botanik Bahçesi'nde büyüyen 30 yaşındaki birey ise, 6 metre boyundadır. Bu örneklerle göre Türk fındığı orta büyüklükte ağaç grubuna girmektedir. Amerika'da özel fidanlık kuruluşu Merit Garden 2002 yılında bu Türk fındığı ağacını liyakat ödülüyle şereflendirmiştir.

Türk Fındığı Ağacına Bu Artan İlgi Acaba Nedendir?

- Kuraklığa dayanma kabiliyeti yüksek,
- Doğal yetişme ortamları 1650m yüksekliklere kadar çıkabilir,
- -5°C hatta -30°C soğuklara dayanabilir,
- Şehir kaldırımları arasında kullanılabilir, hava kirliliğine yeterince dayanıklı,
- Genel görünüşünün olgunluk döneminde piramit formunda oluşu, budama isteklerinin minimumda kalışı, 20 metreye kadar boylanarak orta büyüklükte ağaç grubuna girişi,
- Balçıklı toprakları sevmesi, aşırı alkalileşen topraklarda bile tahammüllü oluşu,
- Yapraklarının yazın koyu yeşil olarak uzun

süre kalışı, kavrulmalara karşı dayanıklılığı, erken ilkbaharda açan erkek kurullarının görünümünün estetik bulunması, sonbaharda yaprak renginin sarıya dönmesi,

- Önemli bir bitki zararlısı böcek ve mantarın henüz olmayışı,
- Fırtına ve kar kırmalarına karşı dirençli, kazık köklü olup taşkın ve sellere karşı dayanıklı,
- Üstelik 20 yıldır ABD'de peyzajın asal ağaçlarından olan karaağaç, dişbudak, bazı akçağaç, bazı meşe, kayın türlerinin böcek ve mantar tasallutuyla kötü sınav geçirmeleri,
- Parklarda sincap ve kuşların ortak yaşam sürdürmesi, fındık ağaçları etrafında ve çimlerde sincapların oynaması ilginç tercih konularıdır.¹

Gülünç Bir Gariplik

Herkesin tanıdığı yalancı akasyanın ana vatanı Kuzey Amerika dağlarıdır. Ülkemize getirilişi 60-70 yıl geçmişe sahiptir. Bizde adaptasyonu başarılı olmuş hızlı gelişen egzotik bir türdür. Orman içi ve kenarı ağaçlandırmalarda da çoğul amaçlı olarak fazlaca kullanılmaktadır.

Ancak; bizdeki kolaycılık anlayışı bu ağacı kent ormancılığından cadde ve sokaklarda,

1- NOT: Türkiye'de 400m'den alçak yükseltilere dikilmesi fidanın yapraklarının güneşten kavrulma riski yaratmaktadır, bulunduğu yerden zorla sökülmeğe karşı kaprisli oluşu zaafı arasında.

refüjlerde peyzaj ağacı olarak kullanılmasının aşırılaştırılmasına yol açmıştır.

Oysa ABD; kendi menşei olan ağacı yalancı akasyayı 'cadde ağaçları' listesine sokmadığı gibi, sakıncalı türler arasında (Kokarağaç gibi) belirtmiştir.

Ülkemizde Türk Fındığı Araştırmaları

İ.Ü. Orman Fakültesinde botanik dersinde okunsa bile çevrede ağacın kendisini göremeyince, Türk fındığı ağacı ile tanışıklığımız meslek hayatımın dördüncü yılında Hendek-Aksu'da bir tomruk satış deposunda "tomruk" durumundayken oldu.

1980'li yıllarda Bolu ili Belkaraağaç Köyünün mezarlığında mevcut üç adet fındıktan 90 cm çapındaki yaşlı fındık ile çektiğim fotoğraf ve Ormancılık Araştırma Enstitüsü tek sayfalık Araştırma Bülteninde basılan "Nesli Tükenmekte Olan Fındığımız" başlıklı uyarı makalemle tanıtım yaptım. Fakat mezarlıktaki iki ağaç bir sene içinde kesilmişti!

Daha sonraki yıllarda, projeli olmasa da çimlenme güçlükleri olan tohumundan fidan üretme konusunda çalıştıktan sonra elde olunan fidanların bir kısmı; şimdilerde 25 yaşında olan Bolu-Avdan ağaçlandırma alanına dikildi. A.İ.B.Ü. açıldığında, Kampüs alanına sayın Prof. Dr. Adil GÜNER'e verilerek dikilen 150'ye yakın fidan, sonraki düzenlemelerde ne yazık ki zarar görmüştür.

2000'li yıllardan sonra Batı Karadeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü'nde Türk fındığı ıslahı üzerine projeli (1. Batı Karadeniz Bölgesinde Türk Fındığının (*Corylus colurna* L.) Ex-Situ Yöntemiyle Korunmaya Alınması ve Populasyonlarda Genetik Çeşitliliğin Araştırılması) çalışmalar başlatılarak, Bolu-Elmalık'ta 4 hektara yaklaşık alanda tohum plantasyonu, Bolu Orman Fidanlığında aşılı klonal tohum bahçesi kuruldu. Anıt ağaç seçimlerinde ve tescilinde İstanbul'da ki Atatürk Arboretum'unun desteklenmesine katkılar verildi.

2005 yılında Orman Genel Müdürlüğüne, bu fındığın doğal yayılışı olan ormanlarda damgalanması ve kesiminin yasaklanması için Araştırma Müdürlüğü olarak yaptığımız teklif, OGM tarafından onaylayıp kesimi yasaklanmıştır.

Bolu Belediyesi'ne 2008 yılında 150 adet boylu Türk fındığı fidanı satılarak, park ve bahçelerde intikali için destek verildi. 2009 yılında alınan yeni araştırma projesiyle (Önemli Orman Ağacı Türlerimizden Türk Fındığı (*Corylus colurna* L.) Tohumlarına GA₃ Uygulamasının Çimlenme Engelinin Giderilmesi ve Fidan Gelişimine Etkisi) bu fındığın çimlendirilmesindeki güçlükler için ön işlemler üzerine çalışmalar yürütülmektedir. 2011 yılı sonunda Bolu Belediye Başkanlığından 5 dönümlük eski Ziraat Fidanlığı (Karacasu yolunda) arazi tahsisi ile ortaklaşa 'aşı kalemi tedarik bahçesi' veya damızlık bahçe tesisi için protokol yapılmıştır. 2012 yılı Mayıs ayı içinde bu fidanlıkta kurulacak tesis, ileri aşamada (4-5 yıla dek) aşılı fındık fidanı üretme hedefi taşıyacaktır. Aşılı cevizden sonra Bolu ve köyleri aşılı fındıkla tanışacaktır. Bolu Orman Fidanlık Mühendisliği ise Türk fındığı ekimlerini artırmıştır.

Düzce Üniversitesi ve İ.Ü. Odun Mekaniği ve Teknolojisi bölümleri; TÜBİTAK desteğiyle henüz tomruğu olmasa da "Türk Fındığının Fiziksel, Mekanik, Kimyasal ve Kurutma Özellikleri" üzerine projelerini sonuçlandırmışlardır (Korkut, S. ve Ark. 2007).

Giresun Fındık Araştırma Enstitüsü ve TAGEM, Ordu Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin ortaklaşa yürüttükleri "Tombul ve palaz fındık çeşitleri ile *Corylus colurna*'nın aşı performansının belirlenmesi, anacın verim ve kalite üzerine etkisi" adlı araştırma projesi 2010 yılından bu yana devam etmektedir. Proje başarı ile sonuçlanırsa, kazık kök oluşturan anaçla *C. Colurna*; topraktan su ve bitki besin maddesi elementlerinin daha iyi alımı, meyvede verim artışı sağlayarak, standart bahçe tesis edilmesi daha da kolaylaşacaktır.

Ülkemizde Türk fındığı konusu son 10 yılda çalışılmış ve çalışılmaktaysa da, bu fındığı elde tutmak, yalnız Bolu fındık şekerini yemek için olmamalı, her yönüyle yukarıdaki ve benzeri projelerle araştırma çalışmaları geliştirilmelidir.

Bu fındığa tüm meslektaşlarımın dikkatini çeker, daha yapılacak çok araştırma ve uygulama olduğunu hatırlatırım.

ABD'de cadde ağacı
Türk fındığı.

Kaynaklar

- Arslan, M. 2005, Batı Karadeniz bölgesindeki Türk fındığı (*Corylus colurna* L.) Populasyonlarının ekolojik ve silvikültürel yönden incelenmesi A.İ.B.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Y. Lisans Tezi, Basılmamış
- Arslan, M. 2006, Geçmişle paylaştığımız ve geleceğe miras bırakmamız gereken doğal türlerimizden Türk fındığı. Uluslararası odun dışı orman ürünleri sempozyumu, KTÜ Trabzon.
- Ayan, S, Küçük, M. ve ark. 2000. Doğu Karadeniz bölgesi bazı doğal ağaç türlerinin farklı yöre ve yükseltilerdeki performanslarının değerlendirilmesi, DKOAE, Trabzon.
- Demirtaş, A. 2003, Oğuzlar ilçesinin kavak dağında doğal Türk fındığı topluluğu, Kırsal Çevre Yıllığı 2003, Ankara.
- Erdoğan, V. ve ark. 2002, Phylogenetic analyssis of hazelnut species based on morphology and phenology. Ot, Sistematik Botanik, Der. Cilt. 9 sayı 1.
- Ford, J, E. 1978, Turkish hazel . secrets arboretum notes , wooster, Ohio spring.
- Genç, M. ve ark. 1998, Afyon Dereçine Türk fındığı bükü Orman ve Av Cilt 74, sayı 6, Ankara.
- Jansky, A. Hartmann, W. 2006, Listing of interesting plants of the World Australian New crops. Web. Site.
- Tosun, S. 1985, Türk fındığının nesli tehlikede OAE Araş. Bülteni Ağustos, 1985, Ankara,
- Tosun, S. Arslan, M. 2007, Göreni şaşırtan görkemli Türk fındıkları. Çevre ve İnsan, sayı 69, 2007-2
- Tosun, S. 2012, Türk fındığı artık Amerika'da saygın cadde ağacı. Bolu Gündem Gazetesi. 2 Nisan 2012 köşe yazısı, Bolu.
- Kuhns, J, L. 1980, Suitability of *Corylus colurna* for street tree use. (Metria.2) proceedings of the second technical conference of the metropolitan tree improvement aliance.
- Rolle, G, Dirr, M. 1979, Street trees for home and municipal lands capes. Arnoldia. 39-3. 73- 237
- Yazgan, E, M. ve Şahin, Ş. 1993, Kent ve ağaç. Karayolları vakfı dergisi çevre özel sayısı Mayıs 1993 yıl 5, sayı 56
- Kasaplıgil B. 1964, A contribution to the histotaxonomy of corylus. Adansonia 43-90, USA
- Korkut, S ve ark. 2007, Türk fındığının fiziksel, mekanik, kimyasal ve kurutma özellikleri TÜBİTAK proje.

Doğa ve Kültür

Babalar ve Oğullar

Dr. Cihan ERDÖNMEZ

*B*iricik oğlum Dağhan'a

Birkaç gün önce babalar günüydü. Uydurulmuş onca günden biri de olsa, benim gibi baba olanlar her zamankinden farklı uyandı o gün. Babaydık ve gün bizim günümüzdü. Heyecanlandık, daha mutluyduk, galiba biraz da umutlu.

Kız babası olanlar alınmasın (başta sevgili editörümüz Sezgin Özden), erkek babası olmak değişik bir duygudur. Tutucu, geleneksel ve yıkılması gereken bir duygudur. Biliyorum. Ama var. Bende de var. Babalar oğullarından çok şey bekler. Onunla ilgili hayaller kurar. Kendi yapamadığını oğluna yükler, ondan bekler.

Bu beklentiler, genellikle büyük hayal kırıklıklarıyla sona erer. Çünkü oğullar farklıdır. Onlar bambaşka bir yoldan yürür, bambaşka hayaller kurarlar. On beşine gelmeden babalarıyla kavgalara tutuşurlar. Onların gölgesinden çıkıp boy atmak, kişiliklerini kanıtlamak; “ben farklıyım” diye haykırmak isterler. Tıpkı bu yazının başlığının hepimizde çağrıştırdığı Turgenyev’in ölümsüz eserinde¹ olduğu gibi.

Çankırı Çerkeş eşrafından Ahmet Ağa da bütün babalar gibi oğlu üzerine hayaller kuruyordu. Ahmet Ağa 19. yüzyılda yaşamış aydın bir Müslümandı. Yöresinde seviliyordu. Ama oğlunu aynı kalıplar içerisinde büyütme istemiyordu. O, yani oğlu, okumalı, ilim irfan sahibi olmalı, büyük makamlara gelmeliydi. Bu da ancak İstanbul’da olabilirdi. Atladı geldi İstanbul’a. Hemşerilerine danıştı. İrfani Rüştiesini önerdiler. Çankırı’ya döner dönmez hazırlıklara başladı. Ailesini kısa zamanda İstanbul’a taşıdı. Aksaray’da bir ev satın aldı. Oğlu Hüseyin’i de İrfani Rüştiesine yazdırdı.

Babasını utandırmadı Hüseyin. Altı yıl sonra üstün başarıyla mezun oldu. Hocaları ön ayak

oldular, Hariciye Mektebi Kalemünde iş buldu. Yazışmayı, bürokrasiyi öğrendi, Arapçasını ve Farsçasını ilerletti. Müdürlerinin desteğiyle Valide Sultan Kâhyalığında adaşı olan Hüseyin Bey’in yardımcılığına yükseltildi.

Hüseyin Bey genç adaşını o kadar çok beğendi ki, torunu Refia’nın kocası olmasının hayalini kurmaya başladı. Hüseyin Bey’in eşi Emine Hanım da aynı fikirdeydi kocasıyla. Genç, iyi eğitilmiş, başarılı ve saygılı bir damat adayını kim istemezdi. Hele de Refia’nın anne ve babasının yaşam öyküsü göz önünde tutulursa...

Osmanlı’nın giderek güçsüzleştiği, Avrupa’nın “Hasta Adamı” olduğu dönemdi. Yüzyıllar boyu egemenliği altında bulundurduğu uluslar birer birer ayaklanıp bağımsızlıklarını kazanmak için mücadele ediyorlardı. Bu ulusların başında elbette Yunanlılar geliyordu. Yalnızca Atina ve Selanik gibi büyük kentler değil adalar da kayınıyordu. 1822 yılında Sakız Adası halkı da ayaklandı. Osmanlı ayaklanmayı bastırmak için Kara Ali Paşa’yı gönderdi. Vunaki Meydanında yüzlerce Sakızlı asıldı. Minas Manastırı’na sığınan Sakızlılar kılıçtan geçirildi.² Kadınlar ve çocuklar gemilerle İzmir’e taşındı. Çocuklar... Evlere dağıtılıp Müslüman yapıldılar.

Gemilerle İzmir’e taşınan çocuklardan ikisini İzmir’in ünlü İhtisap Ağası (Vergi Müdürü) Hüseyin Bey aldı. Gerçek adlarını hiç bilmediğimiz zavalıların birine Hüsrev

1- Ivan Turgenyev’in 1862 yılında kaleme aldığı eserin özgün adı “Ottsı i Deti”dir ve birebir Türkçe karşılığı “Babalar ve Çocuklar”dır. Ancak dilimize aktarımında hep “Babalar ve Oğullar” olarak çevrilmiştir.

2- Minas Manastırında kılıçtan geçirilenlerin kemikleri hala sergilenmektedir.

diğerine de Saliha adını verdiler. Saliha'nın Sakız'a dair son hatırladığı, yerde kanlar içerisinde yatan babasıydı. Hüsrev ise babasını en son ipte sallanırken görmüştü.

Hüseyin Bey Hüsrev ve Saliha'yı dönemin koşullarına göre oldukça iyi yetiştirdi. Sağlam bir din eğitimi aldılar. Rumca'yı neredeyse tamamıyla unuttular. Büyüdüler. Gelişip serpildiler. Hüsrev yaman bir delikanlı, Saliha güzel bir genç kız oldu. Hüsrev, Saliha'nın yanında erkek sinek bile uçurmuyordu. Herkes bunun ağabey içgüdüsi olduğunu sanıyordu. Oysa gerçek bambaşkaydı. Hüsrev Saliha'yı içten içe seviyor, onun için yanıyordu. Saliha da boş değildi Hüsrev'e karşı. Kardeş gibi yetiştiği bu delikanlı onda değişik duygular uyandırıyor, içinde karıncalar dolaştırıyordu.

Saliha'yı bir paşa oğlu istedi. Emine Hanım bunu Saliha'ya söylediğinde hıçkırıklara boğuldu Saliha. Emine Hanım kızına "Ne oldu kızım, neden ağlıyorsun?" diye sordu. Ana kız bir süre kısır bir konuşmanın içerisinde girseler de sonunda Saliha dilinin altındaki baklayı çıkardı; Hüsrev'e aşıkı ve onun karısı olmak istiyordu. Ailenin büyükleri önce bu duruma çok şaşırsalar da sonra kabullendiler ve bu iki kader kurbanının daha fazla acı çekmesine gönülleri razı olmadığı için evlendirdiler onları. İki çocukları oldu. Birincisi erkekti; Hasan Nuri. İkincisi cici bir kızdı. Adını Refia koydular.

Saliha ve Hüsrev'in kızı Refia ile Çankırlı Ahmet Ağa'nın oğlu Hüseyin evlendiler. Mutluydular. Bir çocukları oldu; Şevki. İkincisi kızdı, adını Sıdika koydular.

1867 yılının soğuk bir kış gecesi idi. Aralığın 24. günüydü ve Salıydı. Hüseyin'in Aksaray'da yeni aldığı konakta tatlı bir telaş havası hakimdi. Üçüncü çocukları dünyaya gelecekti. Bir süre sonra yeni doğmuş bebek çığlıklarının arasına mahalle ebesinin "Oğlan, oğlan" diye bağırması eklendi. Adını Mehmet Tevfik koydular. Mehmet

Tevfik, yani Tevfik Fikret...

Yaşamının geri kalanı düşünüldüğünde Fikret'in güzel bir çocukluk geçirdiği rahatlıkla söylenebilir. Doğaya ve özellikle hayvanlara düşkünlüğü Fikret. Küçük bir çocukken afacan bir kedisi vardı. Adını Zerrişte koymuştu onun. Yanından ayırmadığı, yatağına aldığı kedi biraz hırçınca olacak, yıllar sonra onun için yazdığı şiirde şöyle diyor Fikret (Ahmet Muhip Dranas tarafından günümüz Türkçesine çevrilmiş haliyle);

Zerrişte

...

"Sayemde bu neşen" demek ister gibi mağrur;
Mağrur ve küçümser,
Başlardı vefasızlığa; ben bağlı ve güçsüz,
Her isteği, her hazzı ve her keyfine uymuş,
Bazan şaşarak,ktan,
Bazan kızarak,ktan; yine güçsüz, yine kanmış;
En şüpheli bir meylini görsem inanırdım;
Bîçareliğimden;
Hep tırmalanır, tırmalanır, tırmalanırdım!..

...

Tevfik Fikret hakkında yazılanlara baktığımızda onun hayvanlara düşkünlüğüne ilişkin başka pek çok anekdotla da karşılaşırız. Çocukken bir kanarya da beslemiştir. Çok sevdiği kanarya öldüğüne onu bahçelerine gömüp, mezarın başına bir taş diktiği de yazılanlar arasındadır. Yine çocukluğunda bahçelerinde çok kuş kovalamış olacak ki, "Kuşlarla" adlı şiirinde şöyle demektedir;
"Uçun kuşlar, uçun kuşlar/hepinizle yarışım var."

Fikret'in yılmaz bir mücadele ve bir o kadar da dramlarla dolu yaşamının ilk belirtileri, annesini hac yolunda kaybetmesiyle kendini göstermeye başlamıştı. Refia Hanım ağabeyi Nuri Efendi ve kızı Sıdika ile çıktığı hac yolculuğunda salgın haline gelen koleraya yakalanmış ve kurtarılamamıştı. Tevfik Fikret annesini bir kez daha görme şansına bile sahip olamadı.

Devir istibdat devriydi. Abdülhamit'in zorba yönetimi herkesten ve her şeyden kuşkulanan bir hava estiriyordu. Jurnalciler ortalıkta kol geziyor, kaşının üstünde gözü olanlar günlerce sorgulanıyor, tutuklanıyor ve sürgüne yollanıyordu (Size de günümüzü çağrıştırdı mı? Neyse ki günümüzde sürgün yok, uzun tutukluluk var!!). Fikret'in babası Hüseyin Efendi de bu furyadan nasibini aldı. Saçma sapan bir jurnal sonucunda Hama Mutasarrıflığına tayin edildi; yani sürüldü. İki gün içinde İstanbul'u terk etmesi istendi. Oğluyla doyasıya vedalaşamadı bile. Zavallı adamcağız Hama'dan Nablus'a, oradan Akka'ya, Urfa'ya, Halep'e, Antep'e; sürekli bir yerlere sürüldü ve İstanbul'a adım atması bile yasaklandı. 19 yıl sürgünde kaldı. Fikret'i bir daha hiç göremedi ve sürgünde öldü.

Annesi ve özellikle babasının başına gelenler Fikret'i oldukça yıprattı. Ama onunun yıpranan kalbi yılmadı. Eğitimini o zamanki adıyla Mektebi Sultani, şimdiki adıyla Galatasaray Lisesinde, Haziran 1888'de birincilikle tamamladı. Değişik memuriyetlerde bulundu. Bu ona göre değildi. Çok geçmeden memuriyetten ayrıldı. Pek çok derginin, gazetenin kuruluşunda bulundu, yönetti; bir zamanlar öğrenci olduğu Mektebi Sultani'de hem öğretmenlik hem de müdürlük yaptı. Bu arada evlendi ve bir erkek çocuğu oldu. Oğlunun adını Haluk koydu. Haluk Tefik Fikret'in umuduydu. Zorba bir yönetimden aydınlık günlere geçişi Haluk'la özdeşleştirmişti Fikret.

Tefik Fikret Abdülhamit yönetimiyle yıllarca mücadele etti. Çıkardığı dergilerle, gazetelerle ve elbette şiirleriyle. Takip edildi. Jurnalciler peşini hiç bırakmadılar. İki kez tutuklandı. Yazıları, şiirleri, gazete ve dergileri sansürlendi. Şiirleri el yazısıyla çoğaltılarak elden ele dolaştı. Onlardan biri vardı ki döneme damgasını vurdu.

1901 yılının Şubat ayında bir akşam eve döndüğünde kapının önünde sürekli nöbet bekleyen polisi gördü. Hava soğuktu ve ağır bir sis tabakası İstanbul'u esir almıştı. Bunalıyordu. Baskıdan, zulümden, ümitsizlikten bunalıyordu. Oturdu. Duygularını kâğıda dökmeye başladı. Son dizelerini yazarken gün ağarıyordu. Ama o şiirinin adını çoktan koymuştu; Sis. Fikret bu şiiri hiçbir yerde yayımlamadı. Ama şiirin gücü o kadar yüksekti ki, bir efsane gibi elden ele dolaştı.

Ülkemizin günümüz koşullarına da kolaylıkla uyum sağlayacak bir nitelik taşıyan, ezilenlerden, el öpenlerden, korku içinde yaşayanlardan söz eden, doğruluğu ve yiğitliği arayan şiir şu dizelerle sona eriyordu;

*Örtün, evet, ey felâket sahnesi... Örtün artık ey şehir;
Örtün, ve sonsuz uyu, ey dünyanın koca kahpesi!*

1908'de ikinci kez Meşrutiyet ilan edildiğinde Fikret umutlanmıştı önceleri. Yapılan seçimleri İttihat ve Terakki kazanmış, pek çok arkadaşı hükümette görev almıştı. Fakat zaman acımasızdı. Zorbalık değişmemişti. Değişen yalnızca zorbalardı. Aynı ülküyü paylaştığını düşündüğü kişiler onu büyük bir hayal kırıklığına uğrattılar. Hükümet edenler yalnızca kendilerini düşünmeye, ceplerini doldurmaya başladılar. Fikret'i de yanlarına çekmeye çalıştılsa da, o pek çok eski dostuyla düşman olmayı tercih etti ve düzene ortak olmadı. Ve "Han-ı Yağma" (Yağma Sofrası) adlı ünlü şiirini kaleme aldı. Hani şu iki dizeyle biten;

Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı canfeza (cana can katan sofrası) sizin

Doyunca, tıksırınca, patlayınca kadar yiyin!

Peki, bu koca yürekli şair kalbinde kadınlara ne kadar yer ayırmıştı? Uzun boylu, açık tenli, geniş omuzlu, yakışıklı birisi olarak anlatılan Fikret kuşku yok pek çok kadının kalbinde taht kurmuştu. Ancak karısı Nazime Hanım'la evlendikten sonra ona sadakatte taviz vermemişti Fikret. Ömrünün son yıllarında ve özellikle hastalık döneminde, ona kısmen hayranlık kısmen de kadınca duygularla yaklaşan, ülkemizin ilk kadın ressamı olarak bilinen Mihri Müşfik Hanım'la arasında geçenler bu kaleminden sayılmamalıdır. Aynı şekilde, Haluk'un Fransızca eğitimi için evlerine aldıkları İtalyan kızı Rita'nın aşkına, içindeki duygulara rağmen, karşılık vermemiştir Fikret. Bir gün Rita Fikret'e "Hiç aşık oldunuz mu?" diye sorduğunda şu cevabı verir;

"Hiç aşksız bir insan olur mu? Ben romantik bir aşktan yanayım. Çok şeyin aşığıyım. Doğanın, bütün insanların, iyiliklerin, erdemlerin, dürüstlüğün, özgürlüğün ve bütün güzelliklerin... Ben yosunlu bir dereye sarkan söğütlere, gökyüzündeki pamuk bulutlarına, yavaş yavaş yükselen Ay'a da aşık

Fotoğraf: Gökhan ŞEN

olabilirim. Aşk benim ruhumdadır, içimdedir. Ben hayatın çeşitli olayları, görünüşleri ve etkileri içinde yuvarlanan bir insanım. Aşkı bir kadınla olan bir ilişki içinde sınırlamam.”

Şaire deli gibi aşık olan Rita'nın beklediği bir yanıt değildi bu elbette. Çok geçmeden bir bahaneyle evden ayrılan Rita'yı yıllar sonra sahilde evlendiği erkekle ele ele yürürken gören ve bunun acısını günlerce kalbinde hisseden bu insanın nasıl bir büyüklük taşıdığını anlatmak olanaksız olsa gerek.

Ve Haluk. Haluk Fikret'in her şeyiydi. Bütün umutları. Aydınlık geleceğin timsaliydi Haluk. Haluk bütün şiirlerindeydi onun. “Sabah Olursa” şiirinde şöyle demişti biricik oğluna;

*Bu memlekette bir gün sabah olursa, Haluk,
Eğer bu toprakların sislenen alın yazısı sağlam ve
güçlü bir elle silinir de
Halkın donuk ve paslı yüzü bir parça gülerse
O gün ben sağlam bile olsam
Hayatla olan bağım güçsüz olacak şüphesiz-
O gün sen benden umudu kes;
Acılarımınla unut beni;
Çünkü sakat ve dağınık bakışlarım seni geçmişe
çekmek ister;
Oysa bütün kimliğin ve uzuvlarınla sen yarınsın;
Kulaklarımda şimdi sesin şakıyor!*

*Evet, sabah olacaktır, sabah olur geceler
Kıyamete kadar sürmez,
Sonunda bu gökyüzü, bu mavi gök size acır
Boynunu bükme, güneş hayatın neşesidir
Üzüntü içinde insan bizim gibi çürür...*

*Siz, ey gelecek günlerin küçük güneşleri,
Artık birer birer uyanın!
Ufukların sonsuz özlemi var nura,
Aydınlık... Çağımızın özlediği şey
Dağın bulutları, uğursuz gölgeleri,
Aydınlık içinde koşun, kurtarın bu ülkeyi
Umudumuz bu; biz ölsek bile vatan mutlaka sizinle
Şu zindan karanlığından uzak yaşar!*

Büyük şair aşkla büyüttü Haluk'u. Eğitti. En iyi yapmak istedi onu. Yarınları aydınlatmak istedi. Onu o kadar çok sevdi ki, imzasını bile H. Fikret olarak attı. Ama Haluk başka bir yol çizdi kendine. Babasının yolundan gitmedi. Pek çok baba gibi o da hayal kırıklığına uğradı. Haluk eğitim için gittiği İskoçya'da yanına yerleştiği ailenin etkisinde kalarak Hristiyanlığı seçti. Kim bilir, belki de yıllar önce dinleri değiştirilen büyük dedesinin ve büyük ninesinin intikamını alıyordu. Bunu babasına açıkladığında boğazı düğümlense de Fikret'in, belli etmedi. Oğlunu sevmeye devam etti yalnızca. Umutlarını korumaya. 1915 yılında öldüğünde koca şair, Haluk Amerika'daydı. Cenazeye gelmedi. Bir daha hiç Türkiye'ye gelmedi. Makine Mühendisi olmasına rağmen rahip olmayı seçti ve 1965 yılında, babasından tam 50 yıl sonra hayata gözlerini yumdu.

Fikret öldüğünde ne Haluk yanındaydı, ne de ülke aydınlık. Sonra, aydınlanır gibi olan ülke yeniden karardı. Giderek de kararıyor. Ve biz babalar umudumuzu kaybetmeden yeni oğullar, yeni Haluklar yetiştiriyoruz aydınlatmak için geleceği.

Oğullarımız büyüyecek ve Hıfzı Topuz'un Fikret'i anlattığı kitabına verdiği isim gibi; ELBET SABAH OLACAKTIR!

Akdeniz Bölgesi'nin Akçaağaçları (*Acer L.*)

Hazin Cemal GÜLTEKİN

Akçaağaçlar kışın yaprağını döken ağaç, bazıları ağaççık halindeki odunsu bitkilerdir. Uzun saplı yapraklar sade, loblu veya tüysüdür. Bazılarının yaprakları koparıldığında süte benzeye bir sıvı çıkar. Akçaağaçların çoğunun odunları ağır, beyaz ve serttir. Odunu tornacılık ve mobilya sanayinde kullanılır. Park ve bahçeler için akçaağaçlar özel bir yer taşır. Taş formu, gövde, kabukları, yaprak ve meyve özellikleri ile nedeniyle peyzaj düzenlemelerinin ve kent ağaçlandırmalarının en önemli ağaçlarından biridir. Kuzey Amerika, Avrupa, Kuzey Afrika ve Asya'da tropik bölgeler dışında, 100'ün üzerinde türü yayılır. Ülkemizde de 10 türü, Akdeniz'de ise 5 türü doğal olarak bulunur.

Akdeniz Bölgesi insana, som yeşile kesmiş ibreli ormanları anımsatır. Akdeniz'den başlayarak kıvılcım ormanları 1000-1500 metre yüksekliğe kadar kesintisiz devam eder. Onların üzerinde toprak ve iklim koşullarına göre katran, akçam, göknar ve ardıc ormanları dağların kır zonuna yani 2000-2200 metre yüksekliğe kadar çıkmaktadır. Her mevsim yemyeşil bu ormanların içerisinde miktarları azalmış olsa da bazı yapraklı orman ağaçları da bulunur. Yapraklı orman ağaçları kırsal peyzaja ayrı bir görsellik katarak bizlere, her mevsim değişen yaprak renkleri ile yaşadığımızı hatırlatır. Onlardan birisi de Akçaağaçlardır.

Ülkemizde bahçe mimarisinde ve ormancılık çalışmalarında, doğal akçaağaç türlerimizin kullanımı yok denecek kadar az olup, çoğunlukla yabancı kökenliler tercih edilir. Fidanlıklarımızda 100 yıldır üretilen akçaağaçların %90'ından fazlasını *Acer negundo* (dişbudak yapraklı akçaağaç) oluşturur. Bazı fidanlıklar da

Ülkemizde doğal olup olmadığı halen tartışılan dağ akçaağacını üretmektedir. Dişbudak yapraklı akçaağaç, ülkemizin doğal türü olmayıp, müstemleke döneminde, İngilizler tarafından demir yollarının ağaçlandırılması için getirilmiştir. Halkımıza müstemleke yıllarını hatırlatan, hiç de estetik olmayan bu ağaç türünden, İngilizlerin bir bildiğinin olduğu düşünülerek, onlar gittikten sonra da, ormanlarımıza ve parklarımıza milyonlarca dikilmeye devam edilmiştir. Buna karşın çoğu yerde ormanı oluşmamış, zamanla gerilemiş ve sahayı doğal türlere terk etmiştir.

Ülkemizde, yabancı kökenli akçaağaç türlerinin yaygın olarak kullanılmasının diğer bir nedeni; *yabancıların bir bildiğinin olduğunun düşünülmesi* yanında, yerli türlerimizin üretim, fidanlık, endüstriyel kullanımı, estetik değerleri ve ağaçlandırma teknikleri hakkında yeterli düzeyde veya hiç bir çalışmanın olmamasıdır. Oysa yabancı türlerin üretim yöntemlerine Batılı kaynaklardan ulaşmak insanların kolayına gelmektedir.

İlginç olan bir nokta da, çoğu bilimsel yayında akçaağaçların Türkçe isminin dahi doğrudan yararlanılan yabancı kaynaklardan alınmış olmasıdır. Örneğin, *Acer monspessulanum* (Akşimşir-Toroslarda kaşık yapımı için kullanılan bu ağaç şimşir olarak anılır) bilim kitaplarında "Fransız Akçaağacı" olarak doğrudan yabancı kaynaklardan çevrilerek kullanılıyor. Anadolu'da şimşir sözcüğü, kaşık ve tarak yapılan ağaçlara

verilen ortak bir addır. Bugün Teke yöresine gidip "Fransız akçaağacı" var mı diye sorsanız, insanlar size Fransız kalacaklardır. Hiç kimse zahmet edip, bu akçaağaç türünün Türkçe adının "şimşir" olduğunu dahi merak etmeye gereksinim duymamış, çevrilen dillere göre, yanlışlık, bilimsel atıflarla, silsile yoluyla devam ettirilmiştir. Birçok bitki türü için geçerli olan bu durum, kültürel yozlaşma olup, bilimin emperyal amaçlı yaygın kullanımıdır. Tıpkı Davis'in *Flora of Turkey* adlı, ciltler dolusu kitabında, ülkemizin coğrafi bölgelerinin ayrımında olduğu gibi, ya da ormanlarının %99'u ülkemizde olan katran ağacının (*Cedrus libani* A. Rich) adını, doğrudan İngilizce'den çevirip zorla 'sedir', Anadolu'nun boz topraklarında en yaygın yabancı meyve olan karamuğun (*Berberis*) adının aynı yöntemle 'kadin tuzluğu' olarak halkımıza dayattığımız gibi. Diğer bir örnek de Lübnan'da tek bir örneği dahi bulunmayan *Quercus libani*'nin adının Lübnan meşesi olması gibi. Benzer isimlendirmelere yüzlerce örnek vermek mümkün. Aslında Latince isimlerde Batılılar tarafından bilinçli yapılan bu uygulamaya, Türkçe isimlerde Türk bilim

adamlarının da alet olması hoş olmayan bir durumu oluşturunyor.

Doğamızın ve kültürümüzün bir parçası olan akçaağaç türlerimizi tanımak, doğru isimlendirmek, onların, tohum özelliklerini, üretim yöntemlerini ortaya koymak, yeni kültür formlarını bulup ortaya çıkarmak ve onları çok amaçlı kullanmak önemli.

Tatar akçaağacı (*A. tataricum* L.): 10 m. boya ulaşabilen ağaçtır. Yapraklar güz aylarında canlı kırmızı renk alır ve meyveler olgunlaşmaya başladığı dönemde kızarır. Bu özelliğinden dolayı Kuzey yarım kürede bahçe düzenlemelerinde yaygın olarak kullanılır. Ülkemizde Marmara Bölgesi, Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi, İç Anadolu'nun kuzeyi ve batısı, İç Ege ve Antalya'nın Cevizli, Akseki ilçeleri civarında 500-1700 metreler arasında yayılır. Önemli kültür formları: "Rubrum", Aureo-Varegatum"dur. (1,4). Yayılış alanı içerisinde, karasal iklimin nispeten nemli olduğu yerlerde bulunur. Kuraklığa dayanıklılığı sınırlıdır.

Çınar Yapraklı Akçaağaç (*A. platanoides* L.): 30 metreye kadar boylanan, 1 metrenin üzerinde çapa ulaşabilen, sık dallı, yuvarlak tepeli ağaçtır. Güney Doğu bölgelerimiz hariç ülkemizin tamamında 500-2400 metreler arasında yayılan önemli bir orman ağacı, aynı

zamanda bahçe mimarisi türümüzüdür. Karasal iklim bölgelerinde ve düşük yükseltilerde daha çok dere kenarlarında görülür. Fazla kuraklığa dayanmaz. Bahçe mimarisinde kullanılan önemli kültür formları: "Globum", "Columnare", "Crimson King", "Cucullatum", "Dissectum", "Drummondii", "Erectum", "Lacinatum", "Lorbergii", "palmatifolium", "Reitenbachii", "Wardersei" vb. dir.

Türkmen akağacı (*A. hyrcanum* Fish. Et Mey.) 20 (30) m. boylanan, önemli bir orman ve park ağacıdır. Kahramanmaraş'tan başlamak üzere Anadolu'nun Batısının ve Kuzeyinin tamamında 600-2100 metreler arasında yayılır. Güney Doğu Anadolu'da bulunmaz. Yayılış alanında çok fazla tahribata uğramasına karşın önemli ve üzerinde durulması gereken bir türdür. Türkmenler bu ağaca su şimşiri de demektedir.

Şimşir (*A. monspessulanum* L.): 15 m. boya ulaşabilen yuvarlak tepeli bir orman ve park ağacıdır. *A. m. subsp. monspessulanum*, *A. m. subsp. microphyllum*, *A. m. subsp. ibericum*, *A. m. subsp. cinarens*, *A. m. subsp. oksalianum* adında, 5 adet alt türü vardır. Dünyada Akdeniz çevresi, Kafkasya, İran, Türkmenistan'da yayılır. Ülkemizde birçok orman mıntıkasında bulunmasına karşın özellikle Batı, Güney ve Güney Doğu ve Doğu Anadolu'nun güneyinde yaygın olarak 800-2000 metreler arasında yayılır. Soğuk ve kuraklığa çok dayanıklı bir ağaçtır. Toprak isteği sınırlıdır.

Ardıç ormanlarının karışımına giren en önemli yapraklı ağaç türüdür. Yayılış alanının uç toprak koşullarında görülür. Derine giden kazık kök sistemi oluşturur. Özellikle taşlık kayalık kalker ana kayaya sahip alanlarda yetişir. Tepe formu, yaprak ve meyve yapısı, gövde rengi, sonbaharda kıpkırmızı ya da sarı olan yaprakları ile peyzaj düzenlemelerinin en önemli ağaçlarındandır. Odunu son derece değerlidir. Şimşir adını almasının ana nedeni geçmiştir; İç, Doğu ve Güney Anadolu'nun kaşık gereksiniminin tamamının bu ağaçtan imal edilmesidir. Yine aynı coğrafyada tarıma da büyük katkıda bulunmuştur. Sabanların ökçesinin imalında kullanılan tek ağaçtır. Bunların yanında ağızlık ve tarak imalatında da yaygın olarak kullanılmıştır. Aslında kaşık, ağızlık, tarak imali ile saban imali arasında bir ilişki yok gibi gözükse de aralarında çok yakın ilişki vardır. Bu ilişki ağacın dayanıklı olması, işleminin mümkün olması en önemlisi de kaşığa yemeğin, ağızlığa nikotinin, sabana toprağın yapışmaması ve kolay yıkanabilmesidir. Yakın geçmişe kadar bu coğrafyanın kültüründe, yaşam tarzında çok önemli yere sahip olan bu ağaç aynı gerekçelerle, çok yoğun tahribata uğramış, varlığı azalmış, insanların ulaşamadığı alanlara sıkışmıştır. Şimşir ağacı ana besin kaynağımız buğdayın yetişmesini sağlamış, elde edilen buğday aşını da yine yememiz için kaşık olmuştur. Eğlenmek istediğimizde ondan yapılan kaşıklar müzik aleti olarak kullanılmıştır. Hani derler ya; bizim için saçını süpürge etmiştir. Bizlerin bu ağaç türüne vefa borcu vardır ve bunu ödeme zamanı gelmiştir. Bu nedenle bu türün ağaçlandırma çalışmalarına hızla başlanmasında büyük yarar vardır. Bununla da kalmamak gerekir; kültür formlarının peyzaj uygulamalarına girmesi hızlandırılmalıdır. Aslında en üzücü nokta da bu ağacın özelliklerinin bizlere öğretilmemesi veya unutulmasıdır. Ülkemizde *bonzai* üretimine en uygun yapraklı ağaç nedir diye sorulsa akla ilk şimşir gelir. Çünkü bu ağaç, azla yetinmeyi bilen, güç koşulların cefakâr ağacıdır.

Doğu akçaağacı (*A. sempervirens* L. *Acer orientale*): 10-12 m. boya ulaşabilen ağaçlardır. 100-1400 metreler arasında sadece Batı Akdeniz'de yayılan sıcaklık ve yaz kuraklığına çok dayanıklı bir ağaçtır. *A. monspessulanum*'a benzer amaçlarla kullanılmıştır.

Kaynakça

Kayacık, H., 1980, Orman Park Ve Ağaçları Özel Sistematigi. İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 281, Cilt:1, 383 s İstanbul.

Gültekin, H, C., Gültekin, U, G., 2006, Akçaağaçların Üretim Yöntemleri (*Acer* L.) Orman ve Av Dergisi Sayı:4, Sayfa: 25-30, Ankara.

Gültekin, U, G., Gültekin, H, C., 2006, Yalçın Kayalıkların Ağacı Şimşir (*Acer monspessulanum*) TUBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Aralık 2006, Sayı: 470, s 72-75, Ankara.

Gültekin, H, C., 2007: Akçaağaç (*Acer* L.) Türlerimiz ve Fidan Üretim Teknikleri, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanlığı Yayını, ISBN 978-605-393-003-7, 24 s. Ankara.

Gültekin, H., 2011, Önemli Orman Ağaçlarının Fidanlık tekniği, Orman ve Su Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanlığı Yayını (basımda)

Gültekin, H, C., Hayrullah, Y., 2007, Teke Yöresinin Akçaağaçları Çevre ve İnsan, sayı: 68, s 52-57.

Yaltırık, F., 1971, Yerli Akçaağaç Türleri (*Acer* L.) Üzerinde Morfolojik ve Anatomik Araştırmalar. İ.Ü.O.F Yayın No:179. 190 s, İstanbul.

Yaban Keçisi

Capra aegagrus Erxleben, 1777

Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ

SİSTEMATİKTEKİ YERİ

Takım: Artiodactyla (Çift toynaklılar)

Familya: Bovidae (Boynuzlular)

Tür: *Capra aegagrus* Erxleben, 1777 (Yaban keçisi)

İng: Bezoar, Wild Goat

Frn: Chèvre Égagre

Statüsü

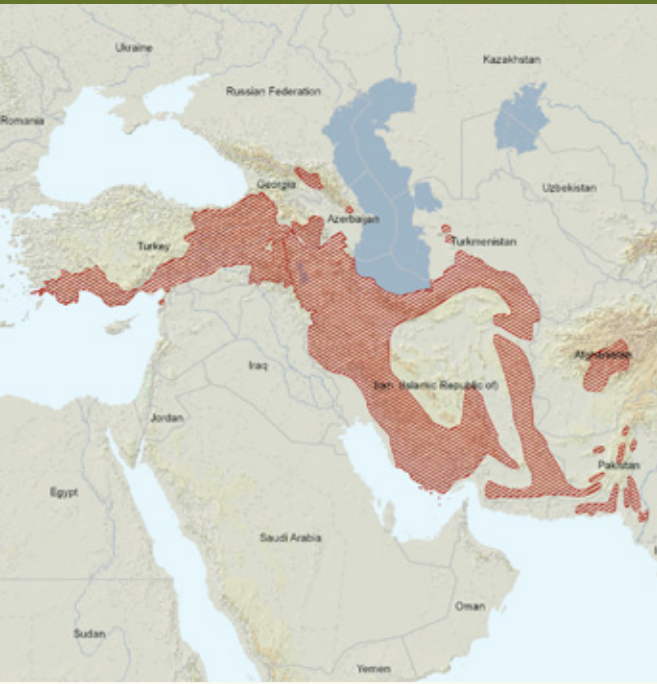
Yaban keçisi IUCN'nin kırmızı listesinde VU (Vulnerable-Zarar Görebilir) A2cd kategorisinde değerlendirilmektedir. Buna göre yaban keçisi 10 yıl veya 3 nesil içinde popülasyonunda, habitattaki bozulmalara, hibritleşmeye, patojenlere, kirliliğe, parazitlere vb. bağlı olarak dünya ölçeğinde % 20 oranında azalacaktır. Ayrıca yoğun av baskısı türün popülasyonlarını hızla düşürmektedir.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de tehlike altında olan yaban keçisi birçok yerde yaban hayatı geliştirme ve koruma alanı statüsünde alansal bazda koruma altına alınmaktadır. Türün avlanmasına sadece av turizmi kapsamında izin verilmektedir. Son olarak 2011–2012 avlanma sezonunda Türkiye'de yaban keçisinin av turizmi

için 289 bireyin avlanmasına izin verilmiştir. Her ne kadar av turizmi ile ekonomik açıdan önemli gelirler elde edilse de dünyada yakın zamanda tehlike sınırına girebilecek bu türün avlanmasına izin verilmesi her ne sebeple olursa olsun pek de doğru olarak görülmemektedir. Bu bağlamda popülasyon düzeylerinin öncelikle normal seviyeye getirilmesi daha sonra av turizmine açılması yaban keçisinin geleceği ve sürdürülebilirliği açısından daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

Morfolojisi

Boy 130–180 cm, cidago (omuz) yüksekliği 80–100 cm, kuyruk uzunluğu 20 cm olan iri yapılı karasal bir memeli hayvandır. Ağırlıkları erkeklerde ortalama 50–58 kg, dişilerde ise 35–60 kg arasında değişmektedir. Başlarındaki oldukça uzun olan ve geriye doğru kıvrılan boynuzları karakteristiktir. Bu boynuzların uzunluğu yetişkin bir erkek bireyde kimi zaman 150 cm'ye kadar ulaşabilmektedir. Dişilerdeki boynuz daha kısa ve küt olup ortalama 25–30 cm kadardır. Erkeklerin boynuzlarının ön kısmı nispeten dar olup her yıl boynuz üzerinde bir çıkıntı meydana gelmektedir. Boynuzların uç kısımları içe ve aşağı doğru

kıvrıktır. Ayrıca boynuz diplerinde özellikle çiftleşme zamanında daha aktif olan bir çift kötü koku bezi bulunmaktadır.

Postları kısa, sık ve sert kıllar ile kaplıdır. Türein yaz ve kış renklenmeleri birbirinden farklıdır. Kışın sıklıkla soluk grimsi-sarımtırak bir renklenmeye sahipken, yazın kızıl kahverengi ve parlak bir renk alırlar. Erkek bireylerde baş kısmından başlayan, üstte sırt ve enseye, alt kısımdan ise ön ayaklara doğru uzanan kuşak (kolon) adı verilen siyah renkli bir şerit bulunmaktadır. Bu kuşak özellikle çiftleşme dönemlerinde daha koyu bir renk alır. Erkeklerdeki bu siyah kuşak dişilerde bulunmadığı gibi karın hattını ayıran siyah çizgi de yoktur. Ayrıca erkek bireylerde çene altında sert kıllı, siyah ve uzun bir sakal bulunur. Dişi bireylerin rengi erkeğe göre daha açık tonlardadır.

Yaban keçilerinin ayak izlerinin kenarlarının yuvarlak ve uç kısımlarının daha küt olması bu türün evcil keçilerden kolaylıkla ayırt edilebilmesine olanak sağlamaktadır.

Yayılışı

Orta Doğu'da Kafkasya, İran, Irak'ın kuzeydoğusu, Asya'nın doğu kısmında ise Sind ve Belüçistan'a kadar yayılış gösteren yaban keçisi daha batıda bazı Yunan adalarında da bulunmaktadır. Rusya, Türkmenistan, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Azerbaycan, Gürcistan, Ermenistan, İran, Irak, Suriye, Lübnan, Umman, Türkiye, Kıbrıs, Bulgaristan, Yunanistan, İtalya ve Slovakya bu türün yayılışı yaptığı ülkeler arasındadır.

Türkiye'de Güney Anadolu'da yayılış gösteren yaban keçisi popülasyonları özellikle Toroslar'da, Doğu Anadolu'da ve Güneydoğu Anadolu'nun kuzey ve doğusunda ve Karadeniz dağlarında yayılış göstermektedir. Ülkemizdeki genel yayılışı Datça Yarımadası'ndan başlamakta, Toros Dağları boyunca Güneydoğu, Doğu ve Karadeniz Dağları'ndan Gürcistan sınırına kadar uzanmaktadır. Datça, Marmaris, Köyceğiz, Fethiye, Kaş, Finike, Muğla-Milas arasında Marçal Dağı, Muğla'nın kuzeydoğusu, Denizli'nin güneyi, Antalya, Isparta, Beyşehir Gölü'nün batı ve güneyindeki dağlar, Seydişehir, Hadim, Ermenek çevreleri, Karaman, Konya-Ereğlisi'nin güneyi, Niğde'nin güneydoğusundaki Aladağlar, Tahtalı, Binboğa Dağları, Kahramanmaraş-Malatya arasında Engizek ve Nurhak Dağları, Elazığ, Tunceli, Muş, Bitlis çevresindeki dağlar, Siirt'in doğusu, Hakkari ve Van, Sivas, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Mesudiye'den doğuya doğru tüm Doğu Karadeniz dağlarındaki uygun yaşam alanlarında bulunmaktadır.

Yaşam Alanları

Kayalık sarp yerlerde, mağaralar ve sık ağaçlıkların bulunduğu yerlerde yaşamayı severler. Çoklukla 1500 m'nin üstündeki rakımlarda daha sıklıkla görülürler. Yaşam alanlarında öğlen dinlenebilecekleri gölgelik yerlerin olmasını tercih ederler. Yurdumuzda deniz seviyesinden itibaren 3000 m yüksekliğe kadar sarp kayalıklarda, ormanlarla örtülü sarp ve ulaşılması güç yerlerde, bodur çalılar ile örtülü kayalıklarda yaşarlar.

Besinleri

Bitkisel besin almaktadırlar. Çeşitli otlar, yapraklar, ağaçların sürgünleri, ince dalları, yosunlar ve meyveler severek yediği besinleri oluşturmaktadır. Meşe, kızılgağaç, karaağaç ve sumak gibi ağaçların sürgün ve tomurcuklarını, Ardiçların üzümü kozalaklarını severek tüketmektedirler.

Biyolojisi

Sürüler halinde yaşayan bir memeli hayvan türüdür. Sürülerin başında daima yaşlı bir dişi birey vardır. Sürülerde erkekler ve dişiler bir arada bulunurlar. Yaşlı ve güçlü olan tekeler (erkek) ise ya tek olarak ya da 2-3'lü gruplar halinde dolaşmaktadır. Çiftleşme döneminde genç tekeler kendi aralarında sürüler meydana getirirler. Çiftleşme zamanı Kasım ortası ile Aralık ayı ortalarına rastlamaktadır. Kızışma dönemlerinde erkekler arasında şiddetli kavgalar meydana gelir. Bu dönemde tekeler boynuz dibindeki bezlerden çok kötü kokan kokular salgırlar. Bu kokuları gezdikleri her yere bulaştırırlar. Yine bu dönemde

tekelerin derin ve boğuk bir sesle meledikleri ve ıslık benzeri bir ses çıkardıkları görülmektedir. Bu ıslık sesini dişiler ürtüklerinde çıkarmaktadır. Bu dönemde yalnız gezen yetişkin tekeler çiftleşmek için sürülere katılırlar.

Çiftleşmeden sonraki gebelik döneminde, doğuma kadar olan süre boyunca erkek ve dişiler bir arada yaşamaktadır. Gebelik süresi 5 aydır. Bu süre sonunda Mayıs ayında dişiler çoklukla ikiz bireyler doğururlar. Ancak 2 yaşındaki dişiler çoklukla 1 yavru doğurmaktadır. Doğum döneminde gebe dişiler doğum yapmak için sürüden ayrılırken yetişkin erkekler de sürülerini terk etmektedir. Dişiler yavrularını kartal ve diğer yırtıcı kuşlardan korumak amacı ile doğum yapmak için çoklukla sık ormanlık alanları tercih ederler. Doğumdan sonraki gün yeni yavrular annelerini takip edebilirler. Yeni yavrular 3 kg olduklarında boynuzları ve azı dişleri çıkmaya başlar. Yaklaşık olarak 6 ay kadar anne tarafından emzirilen yavrular 1 yıl kadar anneleri ile birlikte dolaşırlar. 1,5 yıllık olan yavrular çiftleşme yeteneğini kazanırlar. Doğumdan sonraki yaz döneminde

dişiler yeni yavrular ve 3 yaşına kadar olan genç erkekler farklı bir sürü yaparlar ve çiftleşme dönemine kadar bu şekilde dolaşırlar. Doğada 15-20 yıl kadar yaşadıkları bilinmektedir.

Gündüz faaliyet gösteren bir hayvandır. Sabahın erken saatlerinden akşamüstü geç vakitlere kadar aktiftirler. Bazen ay ışığında sabaha kadar beslenebilirler. Gündüzleri kayaların gölge yerlerinde, inlerde, geniş mağaralarda, sık ağaçlıkların arasında yatarak geviş getirirler ya da sadece dinlenirler. Sürüler halinde dolaşırlar. Duvar gibi dik ve sarp kayalarda oldukça iyi bir şekilde hareket edebilirler. Genel olarak yavaş hareket etmelerine karşın ürktükleri zaman sıçrayarak çok süratli bir şekilde kaçabilirler.

Yaban keçilerinin koku alma duyuları oldukça gelişmiştir ve çok uzak mesafelerden düşmanlarının kokularını alabilmektedirler. Benzer şekilde işitme duyuları da oldukça iyi gelişmiştir ve çok düşük sesleri dahi duyabilirler.

Yaban Keçilerinde Yaş Tespiti

Yaban keçilerinde yaş tespiti boynuzlarda meydana gelen boğumlardan yapılmaktadır. Boynuzlar ilk yıldan itibaren çıkmaya başlamakta ve yıl içinde büyüyen boynuz kısmında küçük boğumlar meydana gelmektedir. Bu boğumların ay ya da yıl ile bir ilgisi yoktur. Yılsonunda ise büyüyen boynuzun dip kısmında daha büyük bir boğum meydana gelir. Boynuzla bakıldığında o yılın sonu ile gelecek yılın başlangıcında boynuz üzerinde küçük boğumlardan daha geniş ve kabarık boğumların olduğu görülür. İşte yaban keçilerinin boynuzlarındaki bu büyük boğumların sayılması ile yaban keçisinin yaşı belirlenir.

Ayrıca bu türde ön kesici dişler ve 4üncü azı dişlerinin üzerindeki kireç halkalarının sayılması ile de yaş tespiti yapılabilir.

Diğer Adları

Güney ve Doğu Anadolu'da bazen Geyik ya da Sarı Geyik olarak bilinir. Bunun dışında Kızıl Dağ Keçisi, Yabani Keçi, Dağ Keçisi, Kızıl Keçi, Bezuar Keçisi bilinen diğer adlarıdır.

Yazıda kullanılan tüm fotoğraflar Dr. N. Kaan ÖZKAZANÇ tarafından çekilmiştir

Kaynaklar:

- Çanakçıoğlu, H., ve Mol, T. (1996) Yaban Hayvanları Bilgisi. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın No:440, 550, İstanbul
- Demirsoy, A. (1992) Yaşamın Temel Kuralları, Omurgalılar/Amniyota (Sürüngenler, Kuşlar ve Memeliler) Cilt-III / Kısım-II ISBN 975-7746-02-9 Ankara.
- Demirsoy, A. (1996) Türkiye Omurgalıları Memeliler. Çevre Bakanlığı, Çevre Koruma Genel Müdürlüğü Proje No: 90-K-1000-90 ISBN: 975-7746-24-X Ankara.
- Gündoğdu, E. (2006) Isparta Yöresinde Yaban Keçisi *Capra aegagrus* Erxleben 1777'nin Populasyon Ekolojisi. Doktora Tezi. Orman Mühendisliği Anabilim Dalı. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Isparta
- Huş S. (1963) Av Hayvanları Bilgisi. İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları İ.Ü. Yayın No: 1036, O.F. Yayın No: 91 İstanbul.
- Serez, M. (1981) Geyik, Alageyik, Karaca, Yaban Keçisi ve Yaban Koyunlarında Yaş Tayini Yöntemi. K.T.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Cilt:4 Sayı:1, Trabzon.
- Yıldızbakan, A., Gündoğdu, E., Fakir, H., Akgün, C., Ulusoy, H. (2010) Cehennemdere Yaban Hayatı Geliştirme Sahasında Yaban Keçisi *Capra aegagrus* Erxleben 177'nin Yayılışı ve Habitat Kullanımı. Çevre ve Orman Bakanlığı Yayın No: 433, DOA Yayın No: 59 Teknik Bülten No: 37 Tarsus.

Türkiye Ormancılar Derneği

Onur Kurulu Çalışma Esasları ve Disiplin Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye Ormancılar Derneğinin amaçları doğrultusunda oluşturulan kuralları ve işleyişi korumak, derneğin amaç ve ilkeleri ile bağdaşmayan eylemlerinden dolayı derneğe maddi ve manevi zararlar veren üyeler hakkında disiplin kovuşturması yapılması, disiplin cezası vermeye yetkili organlar ile disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazları, Onur Kurulunun çalışma esasları ve disiplinle ilgili diğer hususları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, Türkiye Ormancılar Derneği üyelerinin tümünü kapsar.

Dayanak

MADDE 2 - Bu Yönetmelik, Türkiye Ormancılar Derneğinin 5253 Sayılı Yasaya göre değiştirilerek, 25.10.2010 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulunda kabul edilen Dernek Tüzüğü'nün 29 uncu maddesi ve 07.04.2012 tarihinde yapılan 54 üncü Olağan Genel Kurulunda, Yönetim Kuruluna verilen yetkiye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Dernek: Türkiye Ormancılar Derneğini,
- b) Yetkili Organlar: Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim, Denetim ve Onur Kurulunu,
- c) Genel Kurul: Türkiye Ormancılar Derneği Genel Kurulunu,
- d) Tüzük: Türkiye Ormancılar Derneği Tüzüğü'nü,
- e) Üye: Türkiye Ormancılar Derneği Üyesini,
- f) Yönetim Kurulu: Türkiye Ormancılar Derneği Merkez Yönetim Kurulunu,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Onur Kurulunun Yapısı, Çalışma Esasları ve Görevleri

Onur Kurulunun yapısı

MADDE 4 - Onur Kurulu, Tüzüğü'nün 19 uncu maddesi gereğince Genel Kurulca seçilen 5 (Beş) asil üyeden oluşur.

Onur Kurulunun çalışma esasları

MADDE 5 - (1) Onur Kurulu asil üyeleri yapacakları ilk toplantıda kendi aralarında bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir yazman üye seçerler. Onur Kurulu, başkanın çağrısı üzerine belirlenecek yer, gün ve saatte salt çoğunlukla toplanır. Toplantı gündeminin hazırlanması, ilgililere duyurulması, kurul çalışmalarının düzenli yürütülmesi, yazışma ve soruşturma dosyalarının düzenlenmesi ve kayıtların tutulması yazman üye tarafından yapılır.

(2) Onur Kurulu Toplantısına, Kurul Başkanı, başkanın bulunmaması halinde ise başkan yardımcısı başkanlık eder.

(3) Disiplin cezaları hariç olmak üzere diğer konulardaki kararlar toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik olması halinde gündemdeki önerge reddedilmiş sayılır.

Onur Kurulunun görevleri

MADDE 6-(1) Tüzük gereğince Onur Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Mesleki işler dolayısıyla dernek üyeleri arasında çıkacak anlaşmazlıklara bakmak,
- b) Dernek üyeleri hakkında ortaya çıkacak yakınmaları inceleyerek, görüşünü açıklamak ve gerek görürse uyarıda bulunmak veya uyarı yapılması için Yönetim Kuruluna öneride bulunmak
- c) Üyelerin, üyelikten çıkarılması ve diğer disiplin cezaları ile ilgili soruşturma yapmak ve sonucunda Yönetim Kuruluna öneride bulunmak.

(2) Yönetim Kurulunca, Onur Kuruluna gönderilen disiplin dosyası, yazman üye tarafından noter onaylı gelen-giden kayıt defterine, yıl ve o yılda gelen dosyaların geliş sırasına göre esas numarası verilerek kaydedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Suçları ve Cezaları

Disiplin suçları

MADDE 7 - Aşağıda sayılan fiiller disiplin suçu sayılır.

- a) Tüzüğün, başlangıç bölümünde yer alan temel ilkelere ve 3 üncü maddesinde belirtilen Derneğin amacına aykırı davranışlarda bulunmak,
- b) Derneğin onur ve saygınlığına aykırı davranışlarda bulunmak,
- c) Genel Kurulda alınan kararların uygulanmasını ve Dernek çalışmalarını engelleyici faaliyetlerde bulunmak, bu yolla Derneği zarara uğratmak,
- d) Dernek aleyhine faaliyetlerde bulunmak ve Dernek aleyhine çalışma yapan kişi ve kuruluşlarla birlikte hareket etmek,
- e) Yetkili Organlarca istenilen bilgileri kasten eksik veya yanlış bildirmek veya hiç bildirmemek,
- f) Dernek üyelerine, konuklara ve Dernek çalışanlarına hakaret etmek, saygı dışı ve onur kırıcı davranışlarda bulunmak,
- g) Dernek binasında ve gerekse dernek faaliyetleri sırasında düzeni bozacak davranışlarda bulunmak,
- h) Dernek binasında genel temizlik kurallarına uymamak, gürültü yaparak çevreyi rahatsız etmek, Dernek ve üyeler hakkında asılsız söylentiler yayarak huzursuzluk çıkarmak,
- i) Derneğe ait mal, araç ve gereçlerini özel işlerinde kullanmak, korumamak, hor kullanmak ve zarar vermek,
- j) Üyelik sıfatının gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- k) Yetkili Organların üyelerine karşı saygısız davranışlarda bulunmak, hakaret içeren sözler sarf etmek, asılsız söylentiler yaymak,
- l) Yetkili Organlarca tespit edilen yerler dışında ilan ve pankart asmak,
- m) Yetkili Organlarca verilen görevleri yapmamak veya verilen görev ve yetkileri Dernek aleyhine kullanmak,

Disiplin cezaları

MADDE 8 - (1) 7 nci maddede belirtilen disiplin suçlarını işleyen üyelere aşağıdaki yazılı disiplin cezaları uygulanır.

- a) Uyarı,
- b) Kınama,
- c) Doğrudan doğruya üyelikten çıkarılma,
- d) Soruşturma ile üyelikten çıkarılma,

(2) Üyeler hakkında verilen disiplin cezaları Yönetim Kurulu tarafından uygulanır.

(3) Kendi isteği ile üyelikten çıkan veya Dernek üyeliğinden çıkarılan üyeler Dernek faaliyetlerine katılamazlar, Genel Kurulda oy kullanamazlar.

(4) Üyelere aynı disiplin suçundan dolayı birden fazla ceza verilemez.

Uyarma cezası

MADDE 9 - (1) Üyeye, görevlerinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazılı olarak bildirilmesidir.

(2) Bu yönetmeliğin 7 nci maddesinin “f, g, h, ı, i, j, k ve l” bentlerinde yazılı disiplin suçları tespit edilen üyelere, Onur Kurulunun önerisi veya resen Yönetim Kurulu kararı ile verilir.

Kınama cezası

MADDE 10 - (1) Üyeye, görevlerinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığıının yazılı olarak bildirilmesidir.

(2) Bu yönetmeliğin 7 nci maddesinin “f, g, h, ı, i, j, k ve l” bentlerinde yazılı disiplin suçlarını Yönetim Kurulunca verilen uyarma cezasına rağmen tekrar işleyen üyeler, haklarında soruşturma yapılmak üzere Onur Kuruluna sevk edilirler.

(3) Onur Kurulunca yapılacak soruşturma sonucunda düzenlenecek rapor doğrultusunda, disiplin suçunu işlediği tespit edilen üyelere, Onur Kurulunun önerisi ve Yönetim Kurulu kararı ile kınama cezası verilir.

Doğrudan doğruya üyelikten çıkarılma

MADDE 11 - (1) Tüzüğün 9 uncu madde, (1) inci fıkrası gereğince, dernek üyeliğinin sona erdiğinin yazılı olarak bildirilmesidir.

(2) Tüzüğün 9 uncu madde, (1) inci fıkra, “a” bendi gereğince, yasa ve tüzükte öngörülen koşulları sonradan yitirdiği saptanan üyeler Yönetim Kurulu kararı ile Dernek üyeliğinden çıkarılır.

(3) Tüzüğün 9 uncu madde, (1) inci fıkra, “b” bendi gereğince, üyelik ödenti borcunu 2 (iki) yıl süre ile ödemeyen üyenin üyeliği, Derneğin web sayfası ile Orman ve Av Dergisinde ikiye ay ara ile iki kez yapılacak uyarılara rağmen üyelik ödenti borcunu ödemeyen üyeler Yönetim Kurulu kararı ile üyelikten çıkarılır.

Soruşturma ile üyelikten çıkarılma

MADDE 12 - (1) Tüzüğün 9 uncu madde, (2) inci fıkrası gereğince, dernek üyeliğinin sona erdiğinin yazılı olarak bildirilmesidir.

(2) Tüzüğün 9 uncu madde, (2) inci fıkra, “a, b ve c” bentlerine, aykırı eylemlerde bulunduğu saptanan üyeler ile bu yönetmeliğin 7 nci maddesinin “a, b, c, d ve e” bentlerinde yazılı disiplin suçlarını işlediği tespit edilen üyeler soruşturma yapılmak üzere Onur Kuruluna sevk edilirler.

(3) Onur Kurulunca yapılacak soruşturma sonucunda düzenlenecek rapor doğrultusunda, disiplin suçunu işlediği tespit edilen üyeler Onur Kurulunun önerisi ve Yönetim Kurulunun kararı ile Dernek üyeliğinden çıkarılır.

Üyelikten çıkarılma kararına itiraz

MADDE 13 - (1) Dernek üyeliğinden çıkarılan üye, karara ilk Genel Kurulda itiraz edebilir. Genel Kurul kararı kesindir.

(2) Dernek üyeliğinden çıkarılan üye, üyelikten çıkarılma tarihine kadar olan üyelik ödenti borçlarından sorumludur.

(3) Üyelikten çıkarılanlar, yeniden üyelik için başvurduklarında Tüzükte belirtilen üyelik koşulları aranır.

Öngörülmemiş disiplin suçları

MADDE 14 - (1) Tüzükte ve bu yönetmeliğin 7 nci maddesinde sayılmayan ancak yürürlükteki yasaların suç saydığı disiplin suçlarına da bu yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen disiplin cezaları uygulanır.

Toplu olarak işlenen disiplin suçları

MADDE 15 - (1) Disiplin suçlarını işleyen üyelerin eylemleri, münferiden tespit edilemediği hallerde, topluluğu oluşturan üyelerin her birine ayrı ayrı, disiplin cezası uygulanır.

Disiplin cezalarında ağırlaştırıcı ve hafifletici sebepler

MADDE 16 - (1) Disiplin cezası verilmesine neden olan bir fiil veya halin tekrarında bir derece ağır ceza uygulanır.

(2) Aynı derecede cezayı gerektiren, fakat aynı fiil ve haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında da bir derece ağır ceza verilir.

(3) Toplu suç işleme ağırlaştırıcı sebep sayılır ve bu durumda bir derece ağır ceza verilir.

(4) Disiplin cezalarının verilmesinde tahrik ve suç işleme kastının bulunmaması gibi benzeri durumlar hafifletici neden sayılabilir ve bir derece hafif ceza verilebilir.

Tazminat

MADDE 17 - (1) Derneğin mallarına karşı işlenen suçlar ile Derneği zarara uğratan diğer fiil ve haller dolayısıyla işlenen suçlar sabit olduğu takdirde meydana gelmiş olan zararlar ayrıca ilgilie tazmin ettirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Disiplin Soruşturmasının Usul ve Esasları****Disiplin soruşturmasına başlanması**

MADDE 18 - (1) Soruşturma, bir Dernek üyesinin Yönetim Kuruluna yapacağı yazılı başvurusu ile veya resen Yönetim Kurulu tarafından, Bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde belirtilen zaman aşımı süreleri içerisinde başlatılır.

(2) Dernek şube ve temsilciliklerine ulaşan ihbar ve şikâyetler en geç 15 (onbeş) gün içerisinde Yönetim Kuruluna iletilmek zorundadır. İhbar veya şikâyet bildiriminde, bildirim yapanın açık kimliği, adresi, hakkında bildirimde bulunulan üye, ihbar ve şikâyet konusu, maddi olaylar ve bildirim tarihi belirtilir. Konuyla ilgili bilgi ve belgeler başvuru dilekçesine eklenir. Eksik yapılan başvurular dikkate alınmaz.

(3) Yönetim Kurulu yapacağı ilk toplantıda, Yönetim Kurulunun doğrudan verebileceği cezaları gerektiren fiilleri soruşturmak üzere Dernek üyelerinden birisini soruşturmacı olarak görevlendirir. Onur Kurulunun görev alanına giren eylemler için soruşturma yapılmak üzere üye hakkında hazırlanan dosyayı Onur Kuruluna gönderir.

(4) Onur Kurulu, yapacağı toplantıda Yönetim Kurulundan gelen dosyada yer alan fiilleri soruşturmak üzere Onur Kurulu bir üyesini soruşturmacı olarak görevlendirir.

Disiplin soruşturmasının yapılması

MADDE 19 - (1) Soruşturmacı, yakının ile hakkında disiplin soruşturması açılan üyenin iddia ve savunmaları ile delillerini yazılı veya sözlü olarak bildirmek üzere tarih ve saat belirtmek suretiyle yazılı olarak Dernek Merkezine, şube veya temsilcilik merkezine davet eder.

(2) Tarafların iddia ve savunmaları ile delilleri bir tutanakla tespit edilir. Soruşturmacı tanıkları dinler, keşif yapabilir, bilirkişiye başvurabilir, gerektiğinde bu işlemlerin istinabe yoluyla görevlendirilecek şube başkanı veya temsilci tarafından yapılmasını isteyebilir. İstinabe talimatında yakının ve yakınılan ile tanışın kimliği, adresi, telefon numarası ve benzeri açıklayıcı bilgiler ile olayla ilgili beyanları açıkça belirtilir.

(3) Ceza Muhakemesi Kanununun 55 inci maddesine uygun olarak, tanıklıktan önce “Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.” şeklinde yemin ettirilir ve yeminin şekli tutanağa yazılır.

Savunma hakkı

MADDE 20 - (1) Hakkında disiplin soruşturması açılan üyenin savunma hakkı esastır. Hiçbir üyeye savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

(2) Hakkında disiplin soruşturması açılan üyeye, atfedilen suçun nelerden ibaret olduğu, yazılı veya sözlü olarak savunmasını yapmak, varsa delillerini sunmak üzere belirtilen gün, saat ve yerde hazır bulunması, savunmasını yapacağı tarihten en az 7 (yedi) gün önce kendisine yazılı olarak bildirilir.

(3) Üyeye gönderilen yazıda ayrıca “Çağrıya özürsüz olarak uymadığı veya özrünü kendisine yapılan tebligat tarihinden itibaren yedi gün içinde bildirmediği takdirde savunmadan vazgeçmiş sayılacağı ve toplanan delillere göre hakkında karar verileceği” bildirilir.

(4) Geçerli bir nedenle davete uymadığı anlaşılan üyeye yedi günü geçmemek üzere yeni bir süre verilerek yazılı veya sözlü savunma vermesi istenir.

(5) Üyenin, Dernek kayıtlarında yazılı adresine “İadeli taahhütlü” olarak gönderilen davetiye tebligat hükmündedir.

Soruşturma raporunun hazırlanması

MADDE 21 - (1) Soruşturma tamamlandığında, Onur Kurulu soruşturmacısının, Onur Kuruluna veya Yönetim Kurulu soruşturmacısının, Yönetim Kuruluna sunulmak üzere soruşturmacı tarafından soruşturma raporu düzenlenir.

(2) Soruşturma raporunda; soruşturma onayı, soruşturmanın başlama ve bitiş tarihi, suçlama konularının nelerden ibaret olduğu, soruşturmanın aşamaları, elde edilen delillerin nelerden ibaret olduğu, yakınılanın savunması, yakınan ile tanıkların kimlik bilgileri ve ifadelerine yer verilir. Elde edilen belgeler bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenir.

(3) Raporun sonunda, suçun niteliği ile verilmesi önerilen cezanın ne olması gerektiği konusunda soruşturmacının kanaati belirtilir.

Soruşturma raporunun teslimi

MADDE 22 - (1) Soruşturmacı, görevlendirildiği tarihten itibaren en geç 30 (otuz) gün içinde raporunu teslim eder.

(2) Soruşturmanın zorunlu nedenlerle uzaması halinde, soruşturmacının yazılı talebi üzerine kendisini görevlendiren Yönetim Kurulu veya Onur Kurulu tarafından rapor teslim süresi 30 (otuz) günü geçmemek üzere uzatılabilir.

(3) Disiplin soruşturmasına ait dosyalar, dizi pusulası ile birlikte teslim edilir ve teslim alınır. Dizi pusulasının altında teslim eden ve alanın imzaları bulunur.

Soruşturma raporunun Yönetim Kurulunca değerlendirilmesi

MADDE 23 - (1) Yönetim Kurulu, Soruşturmacının dosyayı teslim ettiği tarihten itibaren en geç 30 (otuz) gün içerisinde değerlendirmesini tamamlar.

(2) Yönetim Kurulu soruşturma dosyasının, Onur Kuruluna gönderilmesine veya gönderilmemesine toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

(3) Soruşturması tamamlanarak Onur Kuruluna gönderilmesine karar verilen üye hakkında Yönetim Kurulunca tedbir kararı verilmesi istenebilir. Onur Kurulu yapacağı ilk toplantıda Yönetim Kurulunun bu önerisini değerlendirerek gerekli görürse üye hakkında tedbir kararı verebilir. Tedbir kararı Yönetim Kurulunca üyeye bildirilir. Üye tedbir kararına, kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren 7 (yedi) gün içinde Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Yapılan itiraz, değerlendirilmek üzere Yönetim Kurulu tarafından Onur Kuruluna iletilir. Onur Kurulunun vereceği karar kesindir. Hakkında tedbir kararı verilen üye Dernek faaliyetlerine katılamaz.

Soruşturma raporunun Onur Kurulunca değerlendirilmesi

MADDE 24 - (1) Onur Kurulu, Yönetim Kurulu tarafından gönderilen dosya hakkında gerekli incelemeyi yapmak üzere kendi üyeleri arasından birisini soruşturmacı olarak görevlendirir.

(2) Onur Kurulu, soruşturmacının raporunu verdiği tarihten itibaren en geç 30 (otuz) gün içerisinde toplanarak son kararını verir. Kararlar, Yönetim Kurulunca onaylı karar defterine yazılır.

(3) Üyelikten çıkarılmaya ilişkin karar, üye tam sayısının 4/5'inin oyu ile alınır.

(4) Üyelikten çıkarılma hariç diğer disiplin cezaları ile ilgili kararlar üye tam sayısının 3/5'inin oyu ile alınır.

(5) Karara muhalif kalan üyeler kararın sonuna muhalefet gerekçelerini yazarak imzalarlar.

(6) Dosya hakkındaki Onur Kurulu kararı, öneri olarak Yönetim Kuruluna gönderilir.

Soruşturma dosyasının karara bağlanması

MADDE 25 - (1) Yönetim Kurulu, Onur Kurulu kararının kendisine teslim edildiği tarihten itibaren en geç 30 (otuz) gün içinde toplanarak nihai kararını verir.

(2) Üyelikten çıkarılmaya ilişkin karar, üye tam sayısının 4/5'inin oyu ile alınır.

(3) Üyelikten çıkarılma hariç diğer disiplin cezaları ile ilgili kararlar üye tam sayısının 3/5'inin oyu ile alınır.

(5) Karara muhalif kalan üyeler kararın sonuna muhalefet gerekçelerini yazarak imzalarlar.

(6) Genel Kurulda itiraz hakkı saklı bulunan üyelikten çıkarılma cezası hariç diğer cezai kararlar kesindir.

Tebliğat ve yazışma usulü

MADDE 26 - (1) Yönetim Kurulu kararı yazılı olarak; elden veya üyenin Dernekte kayıtlı adresine iadeli taahhütlü posta, acele posta servisi ve alo posta yoluyla üyeye tebliğ edilir.

(2) Üyelerin adres değişikliklerini yazılı olarak Derneğe bildirmemesi, eksik ya da yanlış bildirmesi nedeniyle iade edilse bile tebligat yapılmış sayılır.

Disiplin soruşturmalarının ve ceza kovuşturmalarının birlikte yürütülmesi

MADDE 27 - (1) Üye hakkında cezai kovuşturmaya başlanmış olması, aynı olaydan dolayı üye için disiplin soruşturması yapılmasını engellemez.

(2) Üyenin ceza kovuşturması neticesinde mahkûm olması veya aklanmış olması disiplin cezasının uygulanmasını engellemez.

Tüzüğün 29 uncu madde, 1 inci ve 2 nci bentleri

MADDE 28 - (1) Onur Kurulu, mesleki işler dolayısıyla dernek üyeleri arasında çıkacak anlaşmazlıkları çözmek ve dernek üyeleri hakkında ortaya çıkacak yakınmaları incelemek üzere tarafları yapılacak ilk Onur Kurulu toplantısına davet eder.

(2) Onur Kurulu, anlaşmazlık ve yakınma konusunun taraflarını olay sırasına göre toplantı odasına alarak dinler, bilgi ve belgeleri değerlendirir, tarafları uzlaştırmaya, aralarındaki anlaşmazlıkları gidermeye çalışır.

(3) Onur Kurulu, bu anlaşmazlıkların ve yakınmaların Derneğe zarar verdiği veya verme eğiliminin bulunduğu kanaatine varırsa tarafları sözlü veya yazılı olarak uyarır.

(4) Onur Kurulu, uyarıya rağmen Derneğe zarar vermeye devam eden üyeler hakkında, disiplin soruşturması isteğiyle, yazılı olarak Yönetim Kuruluna suç duyurusunda bulunur.

Zaman aşımı

MADDE 29 - (1) Dernek üyeliğinden çıkarılma cezasını gerektiren fiil ve haller hariç olmak üzere bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren üç (3) ay içerisinde, her durumda disiplin cezası gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren 6 (altı) ay içerisinde disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde üye disiplin kovuşturmasına tabi tutulamaz.

(2) Dernek üyeliğinden çıkarılma cezasını gerektiren fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren 6 (altı) ay içerisinde, her durumda disiplin cezası gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren 1 (bir) yıl içerisinde disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zaman aşımına uğrar.

(3) Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren 1 inci fıkradaki hallerde 1 (bir) yıl içinde, 2 nci fıkradaki hallerde 18 (onsekiz) ay içerisinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zaman aşımına uğrar.

Cezaların silinmesi

MADDE 30 - (1) Dernek üyeliğinden çıkarılma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış üye, cezanın tebliğ edildiği tarihten 1 (bir) yıl sonra Yönetim Kuruluna başvurarak, verilmiş olan cezaların silinmesini isteyebilir.

(2) Üyenin, yukarıda yazılan süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine Onur Kurulunun önerisi ve Yönetim Kurulunca karar verilerek bu karar üyeye yazılı olarak bildirilir.

Soruşturma giderlerinin karşılanması

MADDE 31 - (1) Onur Kurulunun soruşturma kapsamında gereksinim duyduğu, kırtasiye, araç vb. tüm giderleri Yönetim Kurulu kararı ile Dernek bütçesinden karşılanır.

Yönetmelikten önceki disiplin kovuşturmaları

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlayan ve devam eden disiplin kovuşturmalarında işbu yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 32 - (1) Bu Yönetmelik, Tüzüğün 29 uncu maddesinin son paragrafı gereği, 54 üncü Olağan Genel Kurulun, Yönetim Kuruluna verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Yönetim Kurulunun 23.04.2012 tarih ve 5/3 sayılı kararı ile kabul edilen bu Yönetmelik, Derneğin web sitesinde yayımlanarak yürürlüğe girer.

(3) Ayrıca, Orman ve Av Dergisinin yayımlanacak ilk sayısı vasıtası ile tüm üyelere duyurulur.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile bu konuda daha önce var olan tüm yönetmelik ve kararlar yürürlükten kalkmış olur.

Yürütme

MADDE 33 - Bu Yönetmelik hükümlerini Yönetim Kurulu yürütür. 23/04/2012

Ormancı Personelinin Çocuklarını Okutma Vakfı (OPÇOVAK)

Vakfımız, 1970 yılında, o zamanın Orman Bakanı başkanlığında, dönemin üst düzey yöneticilerinden 15 kişi ve 7 ormancılık sivil toplum örgütünün katılımıyla, ormancı personelin yükseköğretimde okuyan çocuklarının eğitimine yardımcı olmak amacıyla Ankara'da kurulmuştur.

Vakfımızın amacı, ormancılık hizmetinde çalışan personelin ve emeklilerinin yükseköğretimde okuyan çocuklarına;

- Kredi vermek,
- Para ve eğitim araç gereçleri yardımı yapmak,
- Öğrenci yurdu, pansiyon, barınma evi inşa etmek, kiralamak, işletmek ve diğer kurum yurtlarında barınmalarını sağlamak,
- Yönetim kurulunun uygun gördüğü diğer yardım ve çalışmaları yapmaktır.

Vakfımızın üst organı Mütevelli Heyeti'dir. Mütevelli Heyeti 23 kişiden oluşur. Bunların 19'u gerçek kişiler, 4'ü de ormancılık sivil toplum örgütü temsilcileridir. Yılda iki kez toplanır.

Vakfın icra organı da 'Yönetim Kurulu'dur. Bu kurul 7 kişiden oluşur. İstendiği takdirde dışarıdan en çok 3 kişi üye alabilmekte, diğerleri mütevelli heyet üyelerinden seçilmektedir. Vakfın tüm işlemlerini planlayan ve yürüten bir organ olup, Mütevelli Heyetine karşı sorumludur.

Denetleme Kurulu ise, Mütevelli Heyeti içinden ya da dışından 3 kişiden oluşmaktadır. Yönetim Kurulunun iş ve işlemlerini yılda en az iki kez denetleyerek, Mütevelli Heyetine bilgi verir.

Vakıf organlarının üyeleri bu hizmetlerinden dolayı hiçbir ücret almamaktadırlar.

Vakfımız kuruluşundan beri öğrenim kredisi vermeye başlamış ve bugüne dek 8 bine yakın öğrenciye kredi vermiştir. Bunun yanında gereksinimi olan öğrencilere ders araç-gereç, barınma ve yemek kredileri de vermiştir. Ancak, son yıllarda gelirlerimizin ve nakit varlığımızın azalması nedeniyle sadece yükseköğrenim kredisi verilmektedir. Krediler, üniversitede öğrenim gören öğrencilere verilmekte olup, halen 243 kişiye

ayda 150' şer lira kredi verilmektedir.

Kredi verilmeye öğrenim süresi boyunca devam edilmekte, mezuniyeti takip eden 2 yılın sonunda ÜFE faizinin eklenmesiyle bulunan miktar, taksitler halinde Vakfımıza geri ödenmektedir. En uzun vade 18 aydır.

Vakfımızda üyelik yoktur. Gelirlerimiz ise;

1. Çalışan ve emekli olan ormancı personelin kendi isteğiyle yaptıkları bağışlar,
2. Kredi geri dönüşlerindeki ÜFE faizi,
3. Bankadaki nakit varlığımızın faizi,
4. Sahip olduğumuz gayrimenkul kiralardır.

Her yıl ortalama olarak, kredi vermeye başladığımız öğrenci sayısı 200'e yakın iken son yıllarda vakfımıza ilginin, buna bağlı olarak da gelirlerimizin azalması nedeniyle sayı giderek azalmış ve bu sayı 50'ler düzeyine düşmüştür. Her türlü olumsuzluğa karşın bu yıl kredi verilen toplam öğrenci sayısı 243'dür.

Ancak, Vakfımızın gelirleri artırılamazsa önümüzdeki yıllarda kredi verebileceği öğrenci sayısı daha da düşecek, belki de hiç kredi veremez hale gelebilecektir.

Vakfımız, ormancılık kuruluşlarında işçisinden en yüksek amirine kadar her kademede görev yapan ve bu kuruluşlardan emekli olan elemanların, yükseköğrenimde okuyan çocuklarına ayırım gözetmeden kredi yardımı yapmaktadır. Doğal olarak burada öncelik, bağış yapanlarda olmaktadır.

Bu olumsuz tabloyu tersine çevirmek siz ormancı çalışanların ve emeklilerinin Vakfımıza ilgilerinin artmasıyla olabilecektir.

-Vakfımız sizin, sahip çıkınız.

-Sizin yapacağınız bağış, belki de çok ihtiyacı olan bir kişinin yükseköğrenimini tamamlamasına yardımcı olacaktır.

-Aşağıdaki hesap numaralarına bağış yapın, okutma gücü olmayanların çocukları okusun. Saygılarımızla.

OPÇOVAK YÖNETİM KURULU

Tuna Cad.No.5/7 Kızılay-Ankara
Tlf: 0312 434 30 89 Faks: 431 57 27
e posta: opcovak@hotmail.com
Z.B.Ankara-Akay Şb.5996101-5003 No.lu hesap
Posta çeki hesabı -1001567

Babalar Gününde Veda!..

İyigün PULAT

Orman Yük.Mühendisi

iyigunpulat37@gmail.com

Haziran'ın 12'si, saat 13.00 – 14.00 arası. Hacettepe Nöroloji Yoğun Bakım Bölümü. Görüşmek için ilk beni aldılar. Yatağa uzatmışlar. Başın yan duruyor. Gözlerin kapalı Ağabeyim. Nefes alır gibisin. Başında, yanlarında bir sürü hortum, huni, nefes-kan öteberisi. Doktorlar, bakıcılar bir şeyler veriyor, alıyorlar sanki. Canın sürüyor, dayanıyorsun. Nelere katlandın, yine katlanıyor, dayanıyorsun...

Ağabey; üç gün önce Cumartesi günü sanıyorum, saat 17.00'ye yakın, Derneğin yanındaki dershanenin önünde, direğin dibinde dikilmiş duruyordun, elinde torbayla. Çevre cıvı, cıvı, çoluk-çocuk. Omzuna dokundum.

- Hayırdır, kimi bekliyorsun Ağabey!..
- Bacaklara can gelsin yürüyelim, ne uzun sürdü, neler çektik, çekiyoruz, bir türlü düzelemedik.

- Sabırla Ağabey, dayanacağız, o torbada ne var?
- Lor, şu eski pikniğin yanında açılmış sucukçuda buldum, lor bize yararmış. Eve kapanıp kalmak olmuyor, çekip, yürüyüp geliyoruz.
- İyi oluyor Ağabey, geliyorsun görüyor seviniyoruz, demiştim o gün.

Yukarı çıktık oturduk, gazetemize baktık. Pazar günü evlerdeyiz. Pazartesi sabahı evdeyim. Saat 10.00 gibi telefon çalıyor, Erol Duruöz Ağabey.

- Hayırdır Ağabey,
- İyigün, Nuri yoğun bakımda. Hacettepe, 7. Kapı 4. Kat Nöroloji Yoğun Bakım
- Ah güzel Ağabeyim, hemen geleyim.
- Yapılacak bir şey yok, şimdilik, görüştürmüyorlar, yarın gelersin
- Hay Allah!

Ve 12 Haziran Salı; Dikmen-Ulus otobüsü Sıhhiye (Dil-Tarih) durağı, oradan Hacettepe'ye yürü, öğle aralığı, hava iyi sıcak.

Hacettepe 7. Kapıyı sora sora buldum. 4. Kat yoğun bakım bölümü. Kapıda bekleyenler çoğalıyor, görüşme olanağı saat 13.00'den sonra deniyor. Bir şeyler oluyor, bekleyenler, hasta yakınları, görevliler, bakıcılar.

Kapı umut kapısı. Bir ara kapıya gelen görevli bayan

- Nuri beyi bekleyen var mı?
- Benim
- Nuri beye bir tıraş bıçağı getirin

- Hemen

İndim aşağıya, yakında bitişik alışveriş yeri, tıraş bıçağı dedim, verdiler, tekrar kapıya geldim. Kapıda yengemiz, kızı, damadı gelmişler, söyleştik, dertleştik. Kapı açıldı, tek tek gelin denildi. İlk ben girdim. Yanına geldim. Kısa süre dediler, gözlerin kapalı, başında, gövdende tıp gereçleri, tıraş bıçağını verdim. Nefes alıyorsun, ses etsem duyar mıydın bilemiyorum, konuşamadım, çıktım.

Derneğe, lokale geldim. Sorular. Durum güç.

Ağabeyim... Derneğe gelir. Lokalde otursan bir masaya, çocuklar Merve, Serpil çayını verirler ve gazeten gelir. Özellikle "Cumhuriyet".

Sağ elde kalın siyah çerçeveli okuma gözlüğü, sol elde gazete. Gazeteyi bazen M. Ali kardeş getirir.

"Su bulununca teyemmüm biter" dermiş. Sen gülerek, yinelerdin. Çevir çevir oku.. olup biteni. Olan biten neymiş? İyiymiş acaba? Erduş derdi, dersin.

- "İyigün'ü destekleriz, bir şey beceremeyiz. Ötekine bakarız sonuçsuz".

- Ne biçim gidiş.

Bana sorarsın...

- Çoluk-çocuk ne halde?

- İşsiz, çaresizler Ağabey, sağlık olsun.

- Amenajmanda neler oluyor. Bu sene arazi var mı?

- Çağırın olursa belki Ağabey. Ama amenajmanın tadı kaçtı, kaçıyor.

İsmet Ağabey, Orhan bey, Emin Akgül, M. Ali, Zeki kardeş, Korkut Ağabey, Hüsam, Yaşar İnan, İbo sorarlar.

- Ne var, ne yok?

- İyilik, sağlık dayanıyoruz dersin.

Birkaç gün hastaneye uğrayamadım. Erol Ağabeyden telefonla haber alıyorum. Lokalde sorular oluyor. Yoğun bakım sürüyor. Mahcup ve üzüntülü yanıtlar veriyorum. 16 Haziran günü

Zeki aradı Bodrum'dan. Umut sürsün diyebildim. Necmi Ağabeye telefon ettim. İstanbul'daymış.

- Acı duydum, umutlu haber beklerim dedi.

Bir de "Cumhuriyet" gazetesinde Ataol Behramoğlu'nun by-pass haberi; iki gün önce yoğun bakıma alınmış, bugün normale gelmiş, sağlıklı düzelmiş der.

6. sayfada da Ataol'un köşe yazısı

"İki Kalp Ağrısı", "İlki biyolojik, fiziksel... miş", "İkincisi olgusal, düşünsel, etkiyel... miş"

Ağabey senin gibi. "İkinci kalp ağrısı ülkeyle ilgili ve fiziksel olandan ölçülemeyecek kadar çok daha ağır" diyor.

Senin gibi. Ve ayın 17'si "Babalar Günü" imiş. Arkadaşlara bir ileti.

"Kolay değilmiş. İşsiz ve aşırsız, muhtaç ve mahcup. Yine de sağlıklı çalışacağız, teslim olmadan" demişim. Okuyan dostlardan telefonlar. Erol Ağabey de arıyor. Ek olarak yarın Nuri'ye gideceğim.

- Tabi Ağabey, buluşuruz.

Ertesi günü sabah hastanede bulaşamazsak dernekte görüşürüz telefonu.

- Tamam Ağabey biz hanımla vergi dairesine gidiyoruz. Ödeme yeri Cebeci diye kalmış aklımızda, vardık, sorduk. Ulus'a gitti dediler. Haydi Ulus. Başvuru, danışma, işlem... beklerken telefon çalar. Zeki kardeş, bir de ileti zarfı.

- Buyur Zeki

- Başımız sağolsun, Nuri Ağabey

- Deme yahu

- Mesajı görmedin mi?

- Zarfı gördüm, açmamıştım.

- Başımız sağolsun

- Sağlık ve sabır

Mesaj; "TOD üyemiz Nuri Işık.... 19.06.2012 Salı günü Emek Camii..... Karşıyaka Mezarlığı

- Erol Ağabeyi aradım.

- Yetişemedik, yarın cenazede görüşürüz. Ve telefonlar... Rüstem Durmaz, İsmail Çevik, Necmi Ağabey... başsağlığı, teselli...

Kurtuluş mu? Desem bilemiyorum.

Akşam... Evimizin bahçesinde vakti keraat mi? Telefonu şarja bağlamıştım, eşim, yoldaşım telefonu getirdi. Mümtaz Onör Balkes, Nuri Ağabeyimin lise ve İstanbul Balıkesir Yurdu arkadaşı, Ankara dışındaymış, Ayvalık'ta. Bir ay önce dernek lokalinde oturup söyleşmiştik birlikte.

Sevgili Ağabeyim!..

Dursunbey'in, dağlarında, ormanlarında koyun-sığır çobanlığından...

Balıkesir, İstanbul, Alamanya ve de Ankara'nın mekteplerine ilim, irfan ve de orman uzmanlığına

Cenazeye katılan, sevenlerinden iletiler.

Haksız, yanlış, kötü bir eylem ve işlem yapmamıştır. Yapmaz. Kötü söz söylemez. İlkeli, efendi, sağduyulu, onurlu, saygın bir insan.

Soyadı gibi Işık ve Işıklar içinde olsun.

Nuri Ağabeyim; aslında senin önemsemeyeceğin uyduruk bir gün.

Sanki insan yılda bir gün Baba olur, anımsanır, önemsenirmiş...

Bize göre değil ama, gün deniyor artık. Ve de ilginç rastlantı sen gidiyorsun.

Felçli, yatalak, engelli olmamayı sağlayarak, yatanın ve bakanların çekecekleri çileleri, acıları dindiriyorsun.

Bizlere de kısmet olsun diyesim geliyor.

Dört ay önce Özbek kardeş de öyle gitti.

Aynı hastanede birlikte onarım gördünüz, acılar çektiniz.

Şimdi sonsuzda buluşunuz.

Rahmet olsun sayın Ağabeyim.

Aslında yazıyı gözlerinin açılacağı, canının düzeleceği günlerin umuduyla mektup olsun diye kaleme almıştım.

Ama sen gittin. Dostların olarak seni uğurladık.

Son adresine Karşıyaka Mezarlığı T-2A/1560'a yerleştirdik.

Işıklar köyünden geldin. Işıklar içinde ol.

Anılarımızda yaşayacaksın, dostların sağ oldukça...

YİTİRDİKLERİMİZ

İDRİS ÖZATAY
ELBİSTAN - 1925
İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ - 1949
ANKARA - 24.07.2012

KEMAL SEYHAN
VİZE - 1948
İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ - 1972
DENİZLİ - 17.07.2012

NURİ IŞIK
BALIKESİR - 1932
İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ - 1959
ANKARA - 18.06.2012

ALPARSLAN ALTUĞ
SUNGURLU - 1935
ORMAN TEKNİK OKULU - 1957
16.05.2012 - ANKARA

REMZİ RAHMANLI
DİYARBAKIR - 1951
İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ - 1973
DİYARBAKIR - 2012

Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet yakınlarına ve meslek
kamuoyumuza başsağlığı dileriz.

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

Derneğimizin 2 ayda bir çıkan yayını
ORMAN ve AV Dergisi'ne
gönüllü abone olabilirsiniz.

Üye ödentilerinin ve dergi gönderim ücretinin yatırılacağı;

BANKA HESAP NUMARASI:
AKBANK KÜÇÜKESAT ŞUBESİ
HESAP NO: 66319
ŞUBE KODU: 101
IBAN: TR36 0004 6001 0188 8000 066319

veya

POSTA ÇEKİ HESABI: 279 358

2012 üye ödentisi: 30 TL.

Dergi gönderim ücreti (1 yıllık) : 30 TL.

